

เก่ง ดี มีสุข :
คู่มือการให้บริการด้านแนะแนวและจิตวิทยา
สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

371.95 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ส 691 ส เก่ง ดี มีสุข : คู่มือการให้บริการด้านแนะแนวและจิตวิทยา
สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ/อุษณีย์ โปธิสุข และคณะ
กรุงเทพฯ : ศูนย์แห่งชาติเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ
สกศ., 2544.
158 หน้า
ISBN 974-7654-65-2
1. การศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศกับการแนะแนวและจิตวิทยา-
คู่มือ. 2. อุษณีย์ โปธิสุข. 3. ชื่อเรื่อง

**เก่ง ดี มีสุข : คู่มือการให้บริการด้านแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับผู้มีความสามารถ
พิเศษ โดย ผศ.ดร.อุษณีย์ โปธิสุข และคณะ**

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 74/2544

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2544

จำนวน 2,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ ศูนย์แห่งชาติเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 668-7123 ต่อ 2533, 2526 โทรสาร 243-1129

Web Site : <http://www.onec.go.th>

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์

296 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ 433-0026-7, 433-8586

โทรสาร 433-8587

คำนำ

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพนับว่าเป็นหัวใจสำคัญ ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นไปได้ต่อเมื่อระบบการศึกษาตระหนักถึงความแตกต่างและสามารถตอบสนองเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในกรณีผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษที่เหนือกว่าเด็กในวัยเดียวกัน กลุ่มผู้เรียนเหล่านี้มีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 10 วรรคสี่ว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น”

สำหรับประเทศไทย องค์ความรู้ในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษยังไม่เป็นที่แพร่หลาย และยังไม่มีการดำเนินงานอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเท่าใดนัก ทั้งในเรื่องของการบ่งชี้ และกระบวนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งผลการวิจัยทั่วโลกได้ข้อสรุปว่า วิธีการที่ดีที่สุดในการค้นหาคือ การใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างถูกวิธีพร้อม ๆ ไปด้วยการใช้กระบวนการตรวจสอบและเครื่องมือที่เหมาะสม นอกจากนั้นยังพบว่า ความเป็นเลิศไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากความช่วยเหลือที่เหมาะสม ผู้ที่มีความสามารถพิเศษต้องการปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งรวมไปถึงวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา การจัดสถานการณ์ที่ท้าทายและการกระตุ้นที่เร่งเร้าให้พวกเขาบรรลุตามเป้าหมายสูงสุดของตนเองได้

ดังนั้น เพื่อให้ความรู้ในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษเป็นที่แพร่หลาย สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา และเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงสนับสนุนให้ ผศ.ดร. อุษณีย์ โภธิสุข ร่วมกับคณาจารย์จากหลายสถาบัน ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนไผทอุดมศึกษาขึ้น ในวิชาต่าง ๆ 7 วิชาคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ดนตรี ทัศนศิลป์ ทักษะความคิดระดับสูง แน่แนวและจิตวิทยา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ขอขอบคุณคณะผู้วิจัย รวมทั้งผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนไผทอุดมศึกษา ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จนทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาของไทยอย่างกว้างขวางต่อไป

๕๐ ๖๖ —
๖ —————
(นายรัฐ แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

เอกสารที่เผยแพร่เป็นรายงานการวิจัย 7 เล่ม และคู่มือครู 6 เล่ม ดังนี้

รายงานการวิจัย

1. รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
(ฉบับรวม)
2. รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านคณิตศาสตร์
3. รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านภาษาไทย
4. รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านภาษาอังกฤษ
5. รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านทัศนศิลป์
6. รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านทักษะความคิดระดับสูง
7. รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านแนะแนวและจิตวิทยา

คู่มือครู

1. สร้างสรรค์นักรคิด : คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถ
พิเศษ ด้านทักษะความคิดระดับสูง
2. เก่ง ดี มีสุข : คู่มือการให้บริการด้านแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับ
ผู้มีความสามารถพิเศษ
3. สนุกกับภาษาไทย : คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถ
พิเศษ ด้านภาษาไทย

4. จุดประกายภาษาอังกฤษ : คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านภาษาอังกฤษ
5. คณิตศาสตร์มหัศจรรย์ : คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านคณิตศาสตร์
6. ผลิตภัณฑ์น้อย : คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านทัศนศิลป์

คำชี้แจง

แก่ง ดีมีสุข : คู่มือการให้บริการด้านแนะแนวและจิตวิทยา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เป็นเอกสารจากโครงการวิจัยเรื่องการทบทวนแบบต้นแบบแนะแนวและจิตวิทยา สำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งได้ดำเนินการที่โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา โดยความสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในการจัดดำเนินการโครงการการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในระบบโรงเรียนประถมศึกษาใน 7 สาขาวิชา คือ 1) คณิตศาสตร์ 2) ทักษะการคิด 3) ภาษาไทย 4) ภาษาอังกฤษ 5) ดนตรี 6) ทัศนศิลป์ และ 7) แนะแนวและจิตวิทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษการเรียนร่วม และเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ในด้านการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะทางจิตวิทยา ทางอารมณ์ และทางสังคมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสามารถที่เขา มีอยู่ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นสามารถนำทักษะทางอารมณ์ สังคมไปใช้เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพให้เต็มศักยภาพ เพื่อให้เขาได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างแท้จริงได้

จึงได้พัฒนาคู่มือครูเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูที่มีโครงการพัฒนาเด็กกลุ่มดังกล่าวเพื่อขยายผล และพัฒนางานด้านแนะแนวและจิตวิทยาให้ต่อเนื่องกว้างขวางยิ่งขึ้นไปกว่านี้ในอนาคต

คู่มือครูและการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีนั้น เนื่องจากความเสียสละและ

ความมุ่งมั่นของคุณผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขากับครูที่ร่วมดำเนินการวิจัย เจ้าหน้าที่
ของโรงเรียนไพฑูริศึกษา ที่ได้เสียสละเวลามาร่วมปฏิบัติงาน นอกเหนือจากงาน
ประจำที่ต้องปฏิบัติอยู่ ซึ่งต้องขอขอบคุณคณะผู้วิจัย คณาจารย์ นักเรียนโรงเรียน
ไพฑูริศึกษา ขอขอบคุณ ผศ.ดร. ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ และ รศ. ชูศรี วงศ์
รัตน์ ที่ให้คำแนะนำเรื่องกระบวนการวิจัย

คู่มือครูและการวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการไม่ได้ หากสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติไม่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ คณะกรรมการดำเนินการวิจัย
จึงมีความซาบซึ้งในวิสัยทัศน์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดย
ดร. รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้สนับสนุนงาน
ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษอย่างจริงจังตลอดมา คณะ
ผู้วิจัยมีความประทับใจในการสนับสนุนทั้งร่างกาย แรงใจ ความคิดเห็น การติดตาม
ตลอดจนกำลังใจจาก คุณรุ่งเรือง สุขาภิรมย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณกนกพร
ถนอมกลิ่น ที่ได้ดูแลต้นฉบับตลอดจนการตรวจแก้

คณะผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยครั้งนี้จะเป็นงานวิจัยที่จุดประกายให้เกิดการวิจัย
ในโรงเรียน และงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาความคิด เพื่อนำผลมา
พัฒนาความคิดของเด็กไทยให้สามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในอนาคต

ผศ.ดร. อุษณีย์ โพธิสุข
บุหงา เทียนทองสกุล
สุทธิดา แสงเจริญ
รัศมี โพนเมืองหล้า
พวงรัตน์ จันทร์เอียด
ศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็ก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

ทำไมต้องจัดให้มีความสำคัญกับกลไกทางจิตวิทยาของเด็ก

ที่มีความสามารถพิเศษ

1

● ลักษณะปัญหาทางอารมณ์และสังคมที่พบบ่อยในเด็กกลุ่มนี้

4

● สภาพโดยทั่วไปในโรงเรียน ความไม่พร้อม

และปัญหาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

6

● สิ่งที่คุณครูสอนต้องเตรียม

8

● ระบบ Multidisciplinary Team

9

● การแนะแนวและจิตวิทยา

11

● โครงสร้างการแนะแนว Multidisciplinary Team

12

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ด้านจิตวิทยาและแนะแนว

13

● ทราบได้อย่างไรว่าเด็กต้องการความช่วยเหลือ

14

การจัดเตรียมความพร้อมเพื่อการแนะแนวและจิตวิทยา

22

● ความพร้อมด้านต่างๆ ที่ต้องเตรียม

24

● กิจกรรมที่จะเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนมีทักษะ

และประสบการณ์ที่ดี

27

● ตัวอย่างโปรแกรมการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์

29

● ตัวอย่างกิจกรรมสานสัมพันธ์ ครั้งที่ 1-15

37-124

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวก	125
● การประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ การจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็ก ที่มีความสามารถพิเศษ	126
● รูปภาพการประเมินผลการจัดกิจกรรมสถานสัมพันธ์	143

ทำไมต้องจัดให้มีความสำคัญกับกลไก ทางจิตวิทยาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

สภาพสังคมทั่วไปมักคิดและเข้าใจว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็น
คนเก่ง และเป็นคนดี พ่อ แม่ ผู้ปกครองทั้งหลายต่างก็พากันเคี่ยวเข็ญเด็กด้วย
วิธีต่าง ๆ ทั้งเรียนเพิ่ม เสริมกวดวิชาบ้าง เพื่อต้องการให้บุตรหลานของตนเป็น
เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เป็นคนเก่ง ซึ่งในความเป็นจริง คนเก่งหรือคนที่
มีความสามารถพิเศษ อาจไม่ใช่คนดี และคนดีก็อาจไม่ใช่คนที่เก่งก็ได้ นอกจาก
นั้น ข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานทางจิตวิทยายังพบว่า คนใช้ที่มีสติปัญญายอดเยี่ยม
อาจล้มเหลวในหลาย ๆ เรื่อง และที่พบบ่อยครั้งคือ ความไม่สามารถนำศักยภาพ
ที่โดดเด่นของตนเองไปใช้ได้ เนื่องจากปัญหาทางอารมณ์บ้าง บุคลิกลักษณะบ้าง
เด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีสติปัญญาสูงนั้น มักจะ
มีโครงสร้างทางประสาทที่ละเอียดอ่อน ซับซ้อนกว่าและมีความไวเกินกว่า
คนทั่วไป ด้วยความคิดและจิตใจที่ละเอียดอ่อนกว่าของเด็กที่มีความสามารถ
พิเศษนี้ จึงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งภายในที่รุนแรงกว่าคนทั่วไป ดังนั้น
สติปัญญาหรือความสามารถพิเศษด้านใด ๆ ก็ตาม ไม่ได้เป็นตัวรับประกันได้
ว่าคนที่มีความสามารถนั้นจะสามารถปรับตัวได้ดี เป็นผู้นำที่ดี มีอารมณ์มั่นคง

กว่าคนอื่น ๆ ปัญหาเหล่านี้บางครั้งก็เกิดเพราะครูและผู้ปกครองไม่เข้าใจจิตใจ และพัฒนาการของคนกลุ่มนี้ดีพอ

นอกจากนี้ โรงเรียนส่วนใหญ่มักจะมึกฎ ระเบียบ กติกา เป็นหลัก การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ไม่ยืดหยุ่น และไม่ได้สนองตอบต่อศักยภาพของเด็กแต่ละคน หลักสูตรจะกำหนดการเรียนการสอนที่ตายตัว แต่นักเรียนบางคนก็เรียนรู้ได้เร็ว ก็จำหนต้องเรียนในสิ่งที่ตนเองรู้มาแล้ว ทำให้เกิดบรรยากาศน่าเบื่อ ลักษณะการเรียนการสอนเช่นนี้ กั้นศักยภาพของเด็กโดยเฉพาะเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ไม่ให้ไปถึงขีดสูงสุดของศักยภาพของเขา และนอกจากนั้นทำให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษเกิดความรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีอยู่ไม่มีคุณค่า ไม่มีประโยชน์ ส่งผลให้เด็กเกิดความเครียดและความคับข้องใจ จะเล่นก็ไม่ได้เพราะเพื่อน ๆ ยังทำงานอยู่ ยิ่งทำให้เกิดบรรยากาศที่น่าเบื่อสำหรับเขามาก

นอกจากนี้ ในระบบโรงเรียน ครูผู้สอนมักยึดหลักอยู่กับระเบียบ กฎ กติกาของโรงเรียนเป็นหลัก และในสังคมการศึกษาซึ่งมีโครงสร้างทางวิชาการไม่ค่อยเข้มแข็งพอ ทำให้ครูที่มีความตั้งใจจริงมีโอกาสได้ช่วยเหลือเด็กแต่ลำพัง ขาดระบบการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ครูยังไม่มีเครื่องมือที่ดีพอที่จะแก้ไขความคับข้องใจของเด็ก และไม่สามารถวินิจฉัยปัญหาอาการของเด็กได้ ดังนั้นครูผู้สอนหรือบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนทุก ๆ คนควรจะต้องรู้จักลักษณะปัญหาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษในสาขาวิชาต่าง ๆ เพราะเด็กที่มีความสามารถพิเศษบางคนก็แสดงลักษณะพิเศษบางประการออกมา

ความเป็นคนฉลาดหรือมีสติปัญญาสูงกว่าใคร ๆ ย่อมเป็นยอดปรารถนาของเด็กและพ่อแม่ เพราะความฉลาดสามารถสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติได้ แต่การเป็นคนเก่งที่ดีและมีความ

สุขนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เพราะคนที่เก่งมีศักยภาพสูง ๆ อาจไม่ค่อยมีความสุขในชีวิต เพราะคนรอบข้างไม่เข้าใจเขา ปัญหาที่มีอยู่ว่าทำอะไร จึงจะเข้าใจลักษณะจิตใจของเด็กที่มีความสามารถพิเศษและทำให้เขาเหล่านั้นเป็นคนเก่งที่มีความสุข รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมและผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

เด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กที่มีสติปัญญาสูงนี้บ่อยครั้งเราจะพบว่าศักยภาพทางอารมณ์ไม่ผสมผสานกลมกลืนกันกับสติปัญญา คนที่มีสติปัญญาดีจึงอาจเป็นคนที่ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ หรือขาดความเข้มแข็งทางตันจิตใจ ซึ่งส่งผลทั้งทางด้านพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ด้านต่าง ๆ เช่น การเรียนล้มเหลว เรียนไม่ได้เกียรตินิยม หรือทำงานล้มเหลว หรือบางรายอาจมีอาการมากถึงฆ่าตัวตาย ฯลฯ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า เด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กที่มีความอ่อนไหวง่าย มีความรู้สึกเร็วในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ เกินคนทั่วไป มีความขัดแย้งในตนเองสูง การจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กกลุ่มนี้จึงต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมควบคู่ไปกับพัฒนาการเกี่ยวกับความสามารถพิเศษของเขาไปด้วย มิฉะนั้นเราอาจได้คนเก่งที่ไม่มีสุข หรือคนเก่งที่ไม่สามารถเข้ากับใครได้ ท้ายสุดอาจเป็นคนที่ทำร้ายสังคม เอาเปรียบสังคม

จากการศึกษางานวิจัยพบว่าเด็กกลุ่มนี้มีปัญหาในการปรับตัว หรือมีปัญหาทางจิตใจ อันเนื่องมาจากศักยภาพทางปัญญากับอารมณ์แตกต่างกันและความสามารถแตกต่างไปจากเด็กปกติ แต่ถ้าหากครูผู้สอน หรือบุคลากรอื่นในโรงเรียนได้ทราบลักษณะของปัญหา รวมทั้งการสังเกตและสามารถแยกแยะปัญหาของเด็กเหล่านั้นได้ก็จะทำให้สามารถช่วยเหลือเด็กได้ไม่ว่าจะเป็นการให้การแนะแนวและให้คำปรึกษา หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็ก

ความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กกลุ่มนี้ และการให้ความสำคัญกับกลไกทางจิตวิทยา จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะบางครั้งคนเก่ง กับคนดี อาจไม่ใช่คน ๆ

เดียวกัน การสร้างคนเก่งให้เป็นคนดีได้ เราควรได้ตระหนักและคำนึงถึงโครงสร้างอื่น ๆ เพื่อช่วยให้คนที่มีความสามารถสูง ให้มีโอกาสได้เป็นคนดี ดังนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรรอบข้างจะต้องเข้าใจเขาเหล่านี้ให้มากที่สุด ทั้งในด้านความคิด จิตใจ ตลอดจนภาวะเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับเขาได้ ถ้าหากขาดการจัดการที่ดี แม้แต่ยึดยึดหลักวิชาการจนเลยไม่ได้ส่งเสริมให้เขารู้จักเข้าใจตนเองและผู้อื่นแล้ว จะทำให้ปรับตัวอยู่ในสังคมได้ยาก การให้คำปรึกษาหรือการช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้จึงไม่ใช่ใช้วิธีธรรมดา และคำแนะนำโดยทั่ว ๆ ไป แต่จะต้องเข้าใจถึงโครงสร้างภายในจิตใจของพวกเขาเหล่านี้ให้ได้ดังได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ไม่เช่นนั้นเราคงจะได้คนที่เก่ง และเป็นคนไม่ดี ขาดความสุข ก็อาจจะทำให้เกิดความเสียหาย ให้แก่ประเทศชาติก็เป็นได้ และในปัจจุบันก็มีวิทยาการทางจิตวิทยาที่สามารถตรวจสอบสภาพทางจิต บุคลิกลักษณะภายใน ตลอดจนการแก้ไขให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองเป็นคนเก่ง ดีมีสุขได้มากกว่าเดิมมากมาย

ลักษณะปัญหาทางอารมณ์และสังคมที่พบบ่อยในเด็กกลุ่มนี้

1. เด็กรู้สึกว่าคุณค่าในตนเองต่ำ (Low Self - Esteem) รู้สึกว่าคนอื่นไม่เห็นคุณค่าในตัวของเขา ซึ่งถ้าเขามีความรู้สึกเช่นนี้ ก็จะส่งผลให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองได้ การที่เด็กรู้สึกว่าคุณค่าในตนเองต่ำ ก็จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าคนอื่นไม่เห็นคุณค่าเช่นเดียวกัน

2. ความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง (Loneliness) ความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้างนี้เด็กที่มีสติปัญญาสูงมักคิดว่าคนอื่น ๆ คิดและรู้สึกไม่เหมือนกับตน จึงทำให้เขาแสดงอาการตอบสนองต่อผู้อื่นในรูปแบบต่าง ๆ แล้วแต่พื้นฐานการอบรม

เลี้ยงดู

3 มีปัญหาในการปรับตัว มีทักษะทางสังคมต่ำ (Low Social Skills) มีทักษะในการแสดงออกและการปรับตัวแตกต่างไปจากกลุ่มหรือสังคม เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้มีความคิดที่แตกต่างจากคนอื่น และไม่ค่อยชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

4 มีความเครียดสูง (Stress) หรือมีความคับข้องใจ (Frustration) สูง เพราะมีความคาดหวังสูง บางทีไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ทำให้เกิดความเครียดและความคับข้องใจได้ บางครั้งได้รับความกดดันจากการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งต้องปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนเองไม่ชอบหรือไม่สนใจ

5 กลัวความล้มเหลว เพราะสังคมและคนรอบข้างมักคาดหวังในตัวเด็ก สูงมากประกอบกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษมักจะชอบทำอะไรแบบสมบูรณ์ ไม่มีที่ติ จึงทำให้เขาพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความล้มเหลว

6 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (Low Self Confident) เป็นผลมาจากเด็กเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจึงทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง บางครั้งเด็กแสดงออกมาแต่ยังไม่เหมาะสม จึงทำให้ถูกตำหนิ เมื่อคิดจะทำอะไรใหม่ ๆ ก็ทำให้ไม่กล้าที่จะทำ

7 ทำงานไม่ค่อยสำเร็จ จริง ๆ แล้วเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มักจะมีความคิดดี ราบรื่นต่าง ๆ ได้เร็ว คิดก็คิดเก่ง แต่ถ้าให้ลงมือทำมักจะทำไม่ค่อยสำเร็จ

(อุษณีย์ โพธิ์สุข, 2542)

จากบุคลิกภาพและลักษณะทางจิตใจของเด็กที่มีความสามารถพิเศษแล้ว ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องสังเกตดูว่าเด็กคนใดมีลักษณะหรือ

มีปัญหาทางด้านใจจะได้แยกแยะปัญหาและช่วยเหลือตามความต้องการได้ เพราะถ้าช่วยได้ทันทีจะทำให้ได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ และทำให้เขาเป็นคนเก่ง และมีความสุขได้

สภาพโดยทั่วไปในโรงเรียน ความไม่พร้อม และปัญหาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในรายเด็กที่มีความสามารถพิเศษบางคนที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ความเครียด ขาดทักษะทางสังคม หรือปัญหาอื่น ๆ ที่ผู้ปกครองไม่เข้าใจ ธรรมชาติและความต้องการของบุตรหลานตนเอง บ่อยครั้งจึงพบว่าเด็กถูกผลักดันหรือกดดันไปอย่างผิดทิศผิดทาง ครูผู้สอนหรือบุคลากรในโรงเรียนไม่สามารถแยกแยะและวินิจฉัยได้ว่าเกิดจากอะไร จึงทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ได้ เพราะการช่วยเหลือเด็กและเข้าใจต้นตอของปัญหาแล้วยังต้องอาศัยความรู้ และความชำนาญมากพอจึงจะช่วยเหลือและจัดทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองเด็กหรือบำบัดเด็กกลุ่มนี้ได้ จึงทำให้เด็กจำต้องเรียนไปด้วยความทุกข์ ขาดบุคคลที่เข้าใจในตัวเขา นอกจากนี้ยังขาดหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือในการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือชำนาญเฉพาะทางให้การบำบัด ช่วยเหลือในกรณีดังกล่าว ยังขาดการทำงานเป็นทีมที่ประสานงานร่วมกัน จึงส่งผลให้เด็กกรณีดังกล่าวลอยเคว้งคว้าง ขาดที่พึ่งไม่ได้รับการดูแล ในบางรายต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน เพราะทนกับระบบโรงเรียนดังกล่าวไม่ได้ ทั้งนี้ทางโรงเรียนยังขาดบุคลากร และขาดความเข้าใจกับพฤติกรรมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กพิเศษอื่น ๆ จึงทำให้เราสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า ปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนไม่น้อย เพราะศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเด็กถ้าหากขาดการกระตุ้นและ

ส่งเสริมแล้ว ก็จะทำให้สูญเสียศักยภาพไปอย่างน่าเสียดาย ยิ่งถ้าได้รับการช่วยเหลือได้เร็วเท่าไรแล้วเปอร์เซ็นต์ที่จะช่วยได้ก็สูงขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เราขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการศึกษาพิเศษมาก อีกทั้งบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน ขาดทักษะในการสังเกต และเข้าใจในโครงสร้างภายในจิตใจของเด็ก กลุ่มนี้มารวมทั้งระบบการเรียนการสอนในปัจจุบัน ไม่ได้ตอบสนองต่อความต้องการผู้เรียน การเรียนการสอนเน้นวิชาการและเห็นการสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของประเทศ ทำให้เกิดระบบการแข่งขันกันมากและการจัดการศึกษาเป็นแบบแพ็คดอก จึงทำให้เกิดปัญหาต่อเด็กและผู้ปกครองเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นที่โรงเรียนแต่ละโรงต้องสร้างโครงสร้างการทำงานแบบเป็นทีม (Multidisciplinary Team) ในงานแนะแนวและจิตวิทยา โดยร่วมมือกับบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ

นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ครูผู้สอนยังขาดทักษะในการใช้สื่อและอุปกรณ์เพื่อตอบสนองและให้การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนทุก ๆ คน ควรได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะความชำนาญและสร้างความความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความสามารถพิเศษในสาขาต่าง ๆ นอกจากนี้ปัญหาที่ครูได้รับก็คือผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนและไม่เห็นด้วยกับความสำคัญดังกล่าว จึงส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมายดังได้พบเจอในสื่อต่าง ๆ เช่น ตามหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ว่าเด็กนักเรียนมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งบุคคลเหล่านี้สืบจากประวัติหลายคนเป็นคนที่สติปัญญาสูง เป็นต้น

สภาพโดยทั่วไปในโรงเรียนประการสุดท้าย ก็คือ บรรยากาศในห้องเรียนไม่อบอุ่นและเป็นกันเองทำให้เกิดความเครียดและความคับข้องใจ ส่งผลให้เกิด

ปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ผู้เรียน ก็เรียนแบบไม่มีความสุข

กล่าวโดยสรุปในเรื่องปัญหา เรื่องบุคลากร คือ

1. ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมชาติและความต้องการของเด็ก
2. ระบบการศึกษาไม่เอื้ออำนวยให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษอยู่ได้อย่างมีความสุข และพัฒนาตามขีดศักยภาพของตน
3. ขาดบุคลากรที่พัฒนาเด็กกลุ่มนี้อย่างเพียงพอ
4. ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสังเกต การพัฒนา ฯลฯ เด็กกลุ่มนี้
5. กลไกในเรื่องจิตวิทยาแทบไม่มีในระบบการศึกษาทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
6. ขาดบุคลากรทางจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับผู้ที่มีความสามารถพิเศษมาดูแลเด็กกลุ่มนี้
7. ขาดสื่ออุปกรณ์ในการพัฒนาความสามารถทางอารมณ์และสังคมให้สะดวกและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนบุคลากรทั่วไปก็ไม่เข้าใจที่จะพัฒนาหรือใช้อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม

สิ่งที่ครูผู้สอนต้องเตรียม

ในการประกอบการหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จและทำกิจกรรมนั้นเป็นไปด้วยดี จะต้องมีการเตรียมความพร้อมเสียก่อน ในการจัดการเรียนการสอนก็เช่นเดียวกัน ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนหรือเตรียมตัวเตรียมสื่ออุปกรณ์การสอน หรือทดลองใช้ดูก่อนว่าได้ผลเป็นเช่นไร จึงจะทำให้การสอนในครั้งนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จ

ในการจัดกิจกรรมการสอนเด็กที่มีความสามารถพิเศษก็เช่นเดียวกัน ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวเองให้เข้าใจธรรมชาติ ลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โครงสร้างและกลไกทางจิตวิทยาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อที่จะได้สังเกต ทำความเข้าใจ และจัดกิจกรรมให้สนองความต้องการของเด็กเหล่านี้ เพราะวิธีการสอนอย่างเดียวกันไม่ใช่ว่าพิเศษที่จะตอบสนองหรือช่วยเหลือเด็กได้ดี หากแต่ต้องดูพื้นฐานและความต้องการของเด็กว่าจะเหมาะสมและตอบสนองได้ดีหรือไม่ ดังนั้นครูผู้สอนเด็กที่มีความสามารถพิเศษจะต้องตระหนักในเรื่องนี้พอสมควร ครูผู้สอนเด็กที่มีความสามารถพิเศษจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการคัดแยกเด็ก การใช้แบบทดสอบ การดำเนินกิจกรรม การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนควรเป็นไปด้วยความอบอุ่น ครูผู้สอนจะต้องให้ความรักและความปลอดภัยแก่เด็ก ไม่ทำให้เด็กรู้สึกเครียดหรือคับข้องใจ จัดกิจกรรมเพื่อที่จะกระตุ้นให้เด็กได้แสดงออก สร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจ นอกจากนี้ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผล เด็กที่มีความสามารถพิเศษพอสมควร เข้าใจหลักจิตวิทยา รวมทั้งเข้าใจความแตกต่างระหว่างเด็กที่มีความสามารถพิเศษกับเด็กปกติ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่คุณครูผู้สอนต้องรู้ และเข้าใจเป็นอย่างดีจึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้

ระบบ Multidisciplinary Team

การทำงานใด ๆ ก็ตามเพื่อให้เกิดผลดีควรได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากส่วนอื่น ๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งก็ดีกว่าที่จะดำเนินงานตามลำพังเพียงผู้เดียว

ในการจัดกิจกรรมการสอนแนะแนวและจิตวิทยาก็เช่นเดียวกัน การปรับโครงสร้างงานแนะแนวและจิตวิทยา ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพทุก ๆ กิจกรรม หรือปรับทุก ๆ ส่วนให้ครบวงจร อีกทั้งการปรับโครงสร้างของโรงเรียน ก็จะต้องให้เป็นระบบโครงสร้างการทำงานแบบ Multidisciplinary Team ซึ่งเป็นการปรับโครงสร้างในการทำงานเป็นทีมร่วมกับสาขาวิชาชีพอื่นที่จะได้ช่วยให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และเมื่อเด็กเกิดปัญหาสาขาวิชาชีพเหล่านี้ จะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาเด็กในเรื่องบุคลิกภาพและจิตวิทยา ดังนั้นในโรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องมีการสร้างทีมงาน ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญพอที่จะดูแลสุขภาพจิตของเด็ก บุคลากรดังกล่าวไม่จำเป็นจะต้องเป็นบุคลากรประจำโรงเรียนเพียงคนเดียว แต่อาจต้องอาศัยการสร้างระบบความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่คอยดูแล กรณี Case ไหนที่รุนแรงยากแก่การที่ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนจะแก้ไขได้ก็จะส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ ช่วยเหลือต่อไป การที่โรงเรียนมีโครงสร้างและกลไกประสานงานกันในการช่วยเหลือเด็กเป็นอย่างดี ก็จะทำให้งานการแนะแนวมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจในงานแนะแนวให้ดีควรจะทราบลักษณะของงานแนะแนว ดังนี้

1. งานแนะแนวจะต้องมีลักษณะเป็นระบบ บุคลากรต่าง ๆ ให้ความร่วมมือ มีการแบ่งแยกหน้าที่และขั้นตอนที่ชัดเจน
2. ต้องมีครูแนะแนว ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมีชั่วโมงแนะแนว รวมทั้งต้องระบุ (Define) ให้ชัดเจนว่าชั่วโมงแนะแนวนั้นมีความหมายอย่างไร
3. ครูทุกคนจะต้องเข้าใจหลักการแนะแนวเป็นสำคัญ ครูประจำชั้นเองก็ต้องรู้ว่าปัญหาของเด็กคนนั้นคืออะไร แล้วส่งต่อให้ครูแนะแนวอย่างไรในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าครูทุกคนต้องเป็นนักแนะแนวหมด แต่หมายความว่า

ว่าครูทุกคนจะต้องเป็นผู้ช่วยครูแนะแนวและได้มองเห็นปัญหาของเด็กได้แล้ว
ส่งต่อได้ (กรมวิชาการ. 2541:7 อ้างอิงจากอุษณีย์ โพธิ์สุข. 2541:7)

การแนะแนวและจิตวิทยานี้ประกอบด้วยกระบวนการ 5 อย่าง ดังนี้

1. การปรับโครงสร้างในการแนะแนวและจิตวิทยา โดยการทำงาน เป็นทีมที่มีการแบ่งแยกความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ (Multidisciplinary Team) ซึ่งประกอบด้วยนักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักแนะแนว นักการศึกษาพิเศษ ครู และผู้ปกครองทุกคน

2. การปรับระบบข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ครูและผู้ปกครองได้นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาเด็กแต่ละคนอย่างมีข้อมูล

3. การให้ความรู้การปรับทัศนคติและเทคนิคพื้นฐานของการแนะแนว และจิตวิทยาแก่ครูทุกท่าน เพื่อให้รู้วิธีสังเกตศักยภาพ ที่โดดเด่นอย่างเป็นระบบ ซึ่งครูก็จะเป็นบุคคลที่สำคัญในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ของเด็กร่วมกับผู้ปกครอง

4. การให้ความช่วยเหลือทางจิตวิทยา ในกรณีที่มีปัญหาเกินกว่าครูจะช่วยเหลือได้จะส่งต่อได้อย่างถูกต้อง

5. การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับจิตวิทยาของเด็ก และการส่งเสริมศักยภาพของเด็กด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม (มูลนิธิสตรี - สฤษดิ์วงษ์ 2538:10)

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบบโครงสร้างการแนะแนวแบบ Multidisciplinary Team โปรดดูโครงสร้างแผนภาพประกอบ

โครงสร้างการแนะแนว Multidisciplinary Team

รูปน.9

อุษณีย์ โพธิสุข : 2543

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถ พิเศษด้านจิตวิทยาและการแนะแนว

□□□

เนื่องจากจุดประสงค์สำคัญที่เราจำเป็นต้องมีการจัดบริการด้านจิตวิทยาให้กับเด็กกลุ่มนี้ เพื่อฝึกให้เด็กเป็นคนที่ถึงพร้อมด้วยปัญญาที่ยังประโยชน์ต่อสังคม ต่อประเทศชาติ และต่อตนเอง หลักประกันเหล่านี้สร้างได้หากเรามีความเข้าใจเด็กเพียงพอ วิชาช่วยเหลือ แก้ไข ตลอดจนการใช้ความร่วมมือ การจัดการศึกษาที่ถูกต้อง โดยทำความเข้าใจกับสาเหตุของปัญหา

รากเหง้าของปัญหาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก จนทำให้เด็กบางคนที่มีศักยภาพสูงไม่สามารถแสดงพรสวรรค์ที่แฝงเร้นอยู่ได้ เด็กบางคนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เด็กบางคนทำร้ายตนเองและสังคม เด็กบางคนอยู่อย่างทุกข์ทรมานด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น

1. ภาวะบกพร่องจากกายภาพ หรือสภาพปัญหาที่เกิดมาจากสภาพร่างกาย ภาวะบกพร่องทางสมองที่มีผลต่อการรับรู้ การแปลข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าประหลาดใจว่าอัจฉริยะบุคคลจำนวนไม่น้อยทีเดียวที่มีภาษาบกพร่องทางการเรียนรู้

2. สภาพครอบครัวและการเลี้ยงดู เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้ง วิธีเลี้ยงที่แตกต่างกันของคนในครอบครัว ปัญหา

ต่าง ๆ ที่เกิดภายในจนเป็นภาระกดดันหรือสร้างผลกระทบทางจิตใจ หรือการเป็นต้นแบบที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้นเหตุสำคัญที่สุดต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งพฤติกรรมทางความคิด พฤติกรรมทางอารมณ์และสังคม

3. สภาพแวดล้อม ทั้งในบ้าน นอกบ้าน สภาพสังคม เช่นเด็กที่อยู่ในเขตด้อยโอกาส ชุมชนแออัด ชนกลุ่มน้อย เขตสงคราม เขตที่อยู่ในภาวะเสี่ยง เช่น เขตโรงงาน บ่อนการพนัน ยาเสพติด ฯลฯ ทำให้ศักยภาพที่อาจมีอยู่ไม่สามารถแสดงออกมาได้ เพราะไม่มีสิ่งกระตุ้นเร้า มีแต่ปัจจัยทำลาย

ทราบได้อย่างไรว่าเด็กต้องการความช่วยเหลือ

การประเมินปัญหาเบื้องต้น

ครูต้องมีความละเอียดอ่อนต่อความคิดและสิ่งที่เด็กแสดงออกมา เช่น

1. เด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากเดิมอย่างชัดเจนในทางลบ เช่น เศร้าซึม เก็บตัว ก้าวร้าว มีความรุนแรง บ่นอยากตาย ฯลฯ
2. มีพฤติกรรมทางลบอย่างต่อเนื่อง เช่น เก็บกด ถดถอย ก้าวร้าว เก็บตัว ฯลฯ
3. มีท่าทางเดิน หรือการเคลื่อนไหวร่างกายผิดปกติ เช่น ไม่สามารถเดินเป็นเส้นตรงได้ ท่าทางงุ่มง่าม ไม่สามารถใช้ร่างกายต่าง ๆ ประสานกันได้ดีเช่น เด็กร่วมวัยเดียวกัน
4. มีอาการคิดย้ำคิดทำ หรือบ่งบอกถึงภาวะทางจิตใจ เช่น กัดเล็บ กระจกแตก ตาหรือกล้ามเนื้อร่างกายกระตุก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีภาวะเครียด
5. ภาวะผิดปกติทางสังคม เช่น ไม่สามารถเข้ากับเพื่อนได้ เป็นลูกไล่ของเพื่อนตลอดเวลา หรือเอาเปรียบเพื่อน เห็นแก่ตัว พยายามสร้างมิตรภาพจากเงิน

หรือสิ่งของ ไม่สามารถแก้ไขปัญหากับเพื่อนได้ ฯลฯ

เมื่อพบว่าเด็กบางคนมีลักษณะที่แปลกแยกไปจากคนอื่น ครูอาจใช้แบบประเมินที่สร้างขึ้นเอง หรือจากนักวิชาการอื่น ๆ มาเป็นแนวทางในการตรวจสอบ เพื่อจะได้มีการสังเกตอย่างมีแนวทาง และหลักการทางวิชาการรองรับ เช่น แบบสำรวจความมั่นใจ แบบตรวจสอบพฤติกรรมก้าวร้าว ฯลฯ รวมถึงการตรวจสอบเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ออทิสติก เด็กสมาธิบกพร่อง โดยมีหลักสำคัญคือการไม่ด่วนสรุปว่า เด็กที่ชอบเดินรอบห้องต้องเป็น “เด็กสมาธิสั้น” โดยไม่ตรวจสอบให้รอบคอบ

บ่อยครั้งที่เดียวที่มักจะพบว่า ครูและคนทั่วไปมักรีบสรุปและตีตราเด็กเป็นโรคนั้น โรคนี้อย่างที่เข้าใจไม่ชัดเจน ครูจึงควรตั้งคำถามที่ต้องหาคำตอบให้ได้ เช่น หากเราคิดว่าเด็กชาย ก. เป็นออทิสซึม เราจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่าเราคิดเช่นนั้นเพราะเหตุใด อะไรเป็นหลักฐานยืนยัน เราเข้าใจอาการดังกล่าวชัดเจนเพียงใด

ดังนั้น ถ้าหากโรงเรียนใดจะจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษแล้ว จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะตรวจสอบดูว่า โรงเรียนของตนนั้นมีความพร้อมในด้านต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่ ถ้ามีจึงจะจัดให้กับเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้

1. ด้านการจัดการบริหาร/แนวคิด/ปรัชญา

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน รวมทั้งบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียนจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะตลอดจนความต้องการทางการศึกษา (Educational Needs) ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษในสาขาต่างๆ รวมทั้งการแสดงออกของเด็กที่มีความสามารถพิเศษแต่ละสาขา เพราะเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่แสดงออกในแต่ละสาขานั้นมีความแตกต่างกันบางสาขาก็เห็นได้อย่างชัดเจน

บางสาขาก็เห็นได้ไม่ค่อยชัด เช่น เด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านการเป็นนักคิด กับความสามารถด้านดนตรี ศิลปะ พละ และอื่นๆ ครูและผู้บริหารต้องมีความเข้าใจในลักษณะเด่น เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก และยอมรับพฤติกรรมที่แตกต่างกันของเด็กด้วย

ครูและผู้บริหารควรมีความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. วิธีการแสวงหาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพราะเด็กกลุ่มนี้บางครั้งก็แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นให้เห็นได้ชัดเจนและไม่ชัด ดังนั้นครูและผู้บริหารจึงต้องรู้จักใช้เครื่องมือต่างๆ ที่จะนำมาคัดแยกและแสวงหาเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ หรือครูจะต้องรู้จักวิธีจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือส่งเสริมยั่วยุให้เด็กได้แสดงแวความสามารถพิเศษออกมาได้ รวมทั้งต้องรู้จักสังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างถูกต้อง

2. ปัญหา และความต้องการพิเศษของเด็กในสาขาต่างๆ เพื่อที่จะวางแผนนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการตามศักยภาพที่แตกต่างของเด็กได้อย่างทั่วถึง

3. ระบบและกระบวนการทางแนะแนวและจิตวิทยาว่า มีความสำคัญต่อการสะท้อนให้เห็นตัวตนภายในของเด็ก และมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กที่จะเป็นความสำเร็จที่ยั่งยืนในอนาคต

4. การนำกระบวนการทางแนะแนวเข้าไปเป็นข้อมูลในการประกอบการประเมินผลความก้าวหน้าของเด็ก เพราะการวัดและประเมินผลเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น ไม่สามารถที่จะใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวไม่ เพราะเครื่องมือวัดอย่างเดียวไม่สามารถที่จะวัดเด็กได้อย่างถูกต้องเพียงพอ การวัดและประเมินผลยังจำเป็นต้องใช้กระบวนการวิธีวัดและประเมินผลหลายๆ อย่างประกอบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ใกล้เคียงกับความเป็นจริง เช่น

การใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมขณะที่ทำกิจกรรม ให้เด็กประเมินตนเอง ให้เพื่อนของเด็กช่วยประเมิน การใช้แบบทดสอบวัดและประเมิน การให้ผู้ปกครองช่วยสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของเด็ก

2 ความพร้อมของครู

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กปกติทั่วไป หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ครูผู้สอนถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะจัดการศึกษาให้เด็กได้เกิดทักษะ มีความรู้ ความสามารถ มีส่วนช่วยเหลือ สนับสนุน ให้ความรัก ความเมตตาและให้กำลังใจตามโอกาสที่เหมาะสมกับเด็ก

เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาที่ทันสมัย มีการเรียนรู้โดยผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาหรือที่เรียกว่า CAI สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ความคิดของนักเรียนและสังคมเปลี่ยนไปบ้าง แต่ในความเป็นจริง ครูผู้สอนก็ยังมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาไม่ว่าเด็กปกติ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษก็ตาม เพราะครูผู้สอนสามารถสร้างสัมพันธภาพ และทักษะทางสังคมให้กับเด็ก สามารถกระตุ้นยั่วยุให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เด็กยังได้ตัวแบบ สามารถรับรู้อารมณ์ และความรู้สึกจากครูผู้สอนได้ ครูผู้สอนจึงต้องเตรียมตัวให้เหมาะสมกับบทบาทและสถานการณ์ที่เป็นไปในปัจจุบัน

ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องสร้างความพร้อม เพื่อที่จะสอนเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ และสามารถให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กมีปัญหาและความต้องการ โดยครูผู้สอนจะต้องเข้าใจและเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) จะต้องรู้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก เข้าใจค่านิยมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เข้าใจลักษณะและธรรมชาติของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ในสาขาต่าง ๆ

๒) ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจ มีแนวทางในการช่วยเหลือและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เช่น

- เข้าใจแนวทางในการแนะแนวและให้คำปรึกษา
- เข้าใจแนวทางในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กได้เกิด

ความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก รู้จักการควบคุมอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ของตนได้อย่างถูกต้อง

- เข้าใจแนวทางในการปรับทิศทาง การเรียนการสอนสำหรับเด็กที่

มีความสามารถพิเศษ

- มีทักษะในการสังเกตพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกได้อย่างถูกต้อง
- สามารถสร้างความสัมพันธ์ และขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ

เพื่อมาช่วยเหลือและสนับสนุนเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้

นอกจากครูผู้สอนจะมีความพร้อมในลักษณะดังกล่าวข้างต้น ครูผู้สอนด้านจิตวิทยาและการแนะแนว จะต้องมีบุคลิกลักษณะในการสร้างสัมพันธภาพอันดีงามระหว่าง ผู้ร่วมงานและบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายในโรงเรียนแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. **มีความรักและเมตตาต่อเด็ก** ครูแนะแนวต้องเป็นผู้ที่ให้ความรัก ความเมตตาต่อเด็กอย่างจริงใจ รักหน้าที่ รักงานของตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มองโลกในแง่ดี

2. **มีวุฒิทางด้านวิชาการ** ผู้แนะแนวต้องจบการศึกษาขั้นต่ำในระดับปริญญาตรีทางด้าน การแนะแนวและจิตวิทยา มีความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาการทางด้านการแนะแนวมาเป็นอย่างดี และมีความเข้าใจในลักษณะและธรรมชาติของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

3. **มีประสบการณ์** ในด้านการแนะแนวและจิตวิทยา มีสมรรถภาพในการเข้าใจปัญหาต่างๆ ได้ดีและรู้แนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหา

4. **มีบุคลิกลักษณะที่ดี** ครูแนะแนวควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะดี ท่าทางแคล่วคล่องว่องไวเป็นที่น่าเชื่อถือ เลื่อมใส ศรัทธา ของบุคคลที่พบเห็น หรือผู้มาติดต่อ

5. **มีความขยัน** ผู้แนะแนวต้องเป็นผู้ที่มีความขยัน เอาใจใส่ในการทำงาน มีความมานะอดทน ไม่ท้อแท้หรือแสดงความเบื่อหน่าย

6. **ชอบใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ** ครูแนะแนวต้องสนใจศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ สามารถรู้ทันต่อเหตุการณ์และงานในหน้าที่ของตน

7. **มีความเสียสละ** งานแนะแนวเป็นงานที่ต้องกระทำต่อเนื่องกัน ดังนั้นครูผู้สอนต้องใช้เวลามากพอที่จะเสียสละให้กับงานแนะแนวได้

8. **มีอารมณ์ดี** งานแนะแนวเป็นงานที่ซับซ้อน ครูแนะแนวต้องเป็นคนที่มีอารมณ์เยือกเย็น ร่าเริง แจ่มใส ไม่อารมณ์เสียง่าย ๆ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา

9. **เป็นคนใจกว้าง มีธรรมะประจำใจ** ลักษณะนิสัยของครูแนะแนวต้องเป็นคนใจกว้าง มีความยุติธรรม มีธรรมะประจำใจ สามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

10. **เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง** มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด และกล้าตัดสินใจอย่างถูกต้อง แน่นนอน มีความมั่นคงทางอารมณ์

11. **สามารถทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กได้** ครูแนะแนวต้องสามารถทำตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ทั้งทางด้านการวางตัวและด้านบุคลิกภาพที่ดีอื่น ๆ

12. **เป็นคนที่มีความอดทนและใจเย็น** ครูแนะแนวนี้ต้องมีความอดทน

สูง เพราะต้องทำงานอยู่กับการช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของเด็ก ดังนั้น ต้องมีความอดทนสูง มีความสุขุม ใจเย็น เมื่อเจอกับสภาพปัญหาต่างๆ ที่ยากแก่การแก้ไข

จากความพร้อมและคุณสมบัติต่างๆ ที่กล่าวมานั้น ล้วนเป็นลักษณะที่ดีที่ครูแนะแนวควรมีเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก และจะทำให้งานบรรลุนิติวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้

3 บทบาทของผู้ปกครอง

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กปกติ โดยทั่วไปผู้ปกครองของนักเรียนนั้นมีส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้มีความร่วมมือ และสนับสนุนการจัดการศึกษาร่วมกับทางโรงเรียนและครูผู้สอน ร่วมกันติดตามสอดส่องดูแลพฤติกรรมความสนใจของเด็กนักเรียนในความปกครองของตน เพื่อช่วยให้เด็กได้มีการพัฒนาตามศักยภาพและความสนใจ ซึ่งถ้าหากพบว่าเด็กมีปัญหาที่จะได้ร่วมมือกันกับทางโรงเรียนเพื่อช่วยให้เด็กแก้ปัญหาได้โดยเร็วที่สุด นอกจากนั้นทางโรงเรียนก็จะต้องมีการประชุมพิเศษหรืออบรม เพื่อให้ผู้ปกครองของนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ รวมทั้งเข้าใจในความแตกต่างระหว่างเด็กที่มีความสามารถพิเศษและเด็กปกติทั่วไป เมื่อผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใจในลักษณะดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพของเด็กได้อย่างเต็มที่ โดยผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและรับข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากทางโรงเรียนแล้วนำมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีร่วมกัน ในทางกลับกัน ถ้าหากผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ส่งเสริมและไม่สนับสนุน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษแล้ว ถ้าแม้ว่าทางโรงเรียน

จะมีแนวคิด ปรัชญาดีเพียงใด มีครูผู้สอนที่ดีเพียงใด แต่หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือก็อาจจะไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็น

4 การสนับสนุนจากนักวิชาการ

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีนักวิชาการสาขาแนะแนวและจิตวิทยาช่วยอยู่ในโครงการ ซึ่งอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีหน่วยจิตเวทเด็กหรือหน่วยงานของรัฐที่มีบุคลากร ทั้งนี้เพราะจะได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ ตามแนวคิดและปรัชญาของทางโรงเรียน

อนึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ถ้าหากมีนักวิชาการประจำสาขามีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา และคำแนะนำด้วยแล้ว จะช่วยทำให้สามารถตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดผลดีต่อเด็ก ให้เด็กได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น และรวมทั้งเข้าใจผู้อื่น นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนเป็นการพัฒนาความรู้ควบคู่กับจริยธรรมและคุณธรรมเพื่อให้เด็กเป็นคนเก่งและมีความสุขในการดำเนินชีวิตต่อไป

การจัดเตรียมความพร้อมเพื่อการแนะแนว และจิตวิทยา

ในการจัดการศึกษาทั่วไปมีความคาดหวังให้นักเรียนมีทักษะในการคิด และแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง แต่ในความเป็นจริงนั้นจัดทำได้ยาก เพราะ ผู้สอนส่วนใหญ่มุ่งสอนแต่เฉพาะเนื้อหาและให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่สอน จึง ทำให้ละเอียดหรือมีได้ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมและส่วนอื่น ๆ ดังนั้น จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ค่อยบรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ผู้เรียนก็ เรียนไม่ค่อยสนุกและเกิดความเครียด เป็นทุกข์กับการเรียนหรือการศึกษาที่ครู จัดให้

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน จึงต้องให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม คือ ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กตามศักยภาพ สำหรับ การจัดสภาพแวดล้อมในด้านการแนะแนวและจิตวิทยา ก็มีความสำคัญเป็นอย่าง ยิ่งที่ครูผู้สอนต้องจัดให้พร้อมดังนี้

ความพร้อมประเภทแรก ครูผู้ให้การแนะแนวและให้คำปรึกษาต้อง มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ ก่อนสอนผู้สอนต้องปรับสภาพจิตใจของตนเอง ให้ปกติ ซึ่งเมื่อกิจกรรมการเรียน นักเรียนก็จะได้สนุกไม่เครียด หรืออารมณ์ เสียตามผู้สอน หรือถ้าให้คำปรึกษาแก่นักเรียน นักเรียนก็จะได้เกิดความรู้สึก

อบอุ่นและไว้วางใจ ครูผู้สอนต้องมีจรรยาบรรณในการแนะแนวและให้คำปรึกษา เป็นอย่างดี ต้องเก็บและรักษาความลับของเด็กไว้เป็นอย่างดี จึงจะทำให้การให้ความช่วยเหลือเด็กประสบผลสำเร็จ

ความพร้อมประเภทที่สอง ความพร้อมของห้องเรียนที่จะใช้จัดกิจกรรม การเรียนการสอนจะต้องเหมาะสมมีแสงสว่างพอสมควร ไม่มีด หรือดูเหมือน ลึกลับจนเกินไป ควรจัดให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจ มีการเสนอข้อมูล ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเด็ก เช่น ข่าวสารที่มีประโยชน์และให้ข้อคิดแก่ เด็ก ข่าวสารข้อมูลแนะแนวศึกษาต่อ ข้อมูลแนะแนวอาชีพ และข้อมูลที่จะ นำเสนอในเรื่องอื่น ๆ เพื่อที่จะดึงดูดให้เด็กเข้ามาทำความรู้จักกับห้องแนะแนว และเข้ามาใช้บริการภายในห้องแนะแนวและให้คำปรึกษา ต้องมีป้ายนิเทศ ตู้เก็บเอกสารข้อมูล แฟ้มประวัตินักเรียนและอื่น ๆ นอกจากนี้ในห้อง แนะแนวและให้คำปรึกษา ต้องแยกเป็นสัดส่วน การจัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับครู ผู้ให้คำปรึกษา และนักเรียนควรจัดให้มีการเผชิญหน้าหรือจะจัดในลักษณะเป็น รูปแบบตัวแอล (L) ในภาษาอังกฤษ ในที่นี้ขอใช้คำว่าห้องแนะแนวและให้ คำปรึกษาว่า “ศูนย์เพื่อนเด็ก” ดังรายละเอียดจะได้กล่าวต่อไปถึงความหมาย ลักษณะ และการให้บริการ

ความพร้อมประเภทที่สาม การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกครั้ง ผู้แนะแนว ควรจัดให้มีสื่อและอุปกรณ์ทุกครั้ง เพื่อให้ความเหมาะสมกับระดับชั้น และวัย ของนักเรียน สื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ต้องดึงดูดความสนใจและทันสมัย

ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่ต้องเตรียม

1. ความพร้อมในด้านอาคารสถานที่

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะจัดให้เด็กปกติ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือแม้แต่การประกอบการใด ๆ ก็ตามก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรม และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สถานที่ในการจัดก็จึงมีความสำคัญที่จะดำเนินกิจกรรมไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมต่อไปนี้จะพูดถึงสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมแนะแนว และจิตวิทยาเท่านั้นและสถานที่อื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมดังกล่าว

สถานที่ในการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยาตามโรงเรียนต่าง ๆ ควรจะจัดให้มีขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักเรียน เพื่อมาพบปะ ขอคำแนะนำปรึกษา หรือขอความช่วยเหลือกรณีที่มีความจำเป็นต่าง ๆ ห้องดังกล่าวก็คือห้องแนะแนวและให้คำปรึกษาในคู่มือเล่มนี้เรียกว่าห้อง “ศูนย์เพื่อนเด็ก” (รายละเอียดดูเพิ่มเติมจาก “ศูนย์เพื่อนเด็ก” ห้องแนะแนวและให้คำปรึกษานี้ควรเป็นห้องเฉพาะเป็นสัดส่วน มีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับครูผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) และมีเก้าอี้สำหรับผู้มาขอรับคำปรึกษา (Counselor or Client) ห้องแนะแนวและให้คำปรึกษานี้ควรเป็นสัดส่วน มีแสงสว่างพอเหมาะ ไม่มีคนพลุกพล่านภายในห้องแนะแนวและให้คำปรึกษานั้นควรมีเอกสาร แผ่นพับ เกมและอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนอ่านหรือได้ทำกิจกรรมเพื่อเรียนรู้ และทำความเข้าใจตนเองมีกิจกรรมคลายความเครียด การแนะแนวและให้คำปรึกษานั้นสามารถจะให้บริการแนะแนวให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มแล้วแต่ความเหมาะสมหรืออยู่ในดุลยพินิจของครูแนะแนว ดังนั้นทางโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีห้องเป็นลักษณะเฉพาะกับการให้บริการดังกล่าว และหน้าห้องแนะแนวและให้คำปรึกษา

ควรจะมีป้ายนิเทศ ให้ความรู้ข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับทราบข้อมูล
ที่ครูแนะแนวต้องการให้ทราบได้ ส่วนแผนผังของการจัดสภาพสิ่งแวดล้อม
ภายในห้องแนะแนว ดูตัวอย่างรายละเอียดจากหน้าต่อไป

2 ความพร้อมด้านตัวครู

ในการจัดการศึกษาผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การศึกษาบรรลุ
วัตถุประสงค์หรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้หนึ่งก็คือครูผู้สอน ดังนั้นในการ
จัดการศึกษา จึงถือว่าครูก็เป็นผู้ที่มีความสำคัญที่จะทำให้การศึกษาเป็นไป
ในทิศทางใด

การจัดกิจกรรมด้านการแนะแนวและจิตวิทยา เพื่อป้องกันปัญหาที่จะ
เกิดขึ้นกับผู้เรียนในอนาคตและเพื่อให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพและมีสุขภาพจิตที่
ดีต่อไป จะต้องมีการเตรียมตัวครูให้พร้อมในด้านต่าง ๆ ให้เข้าใจวัตถุประสงค์
ในการจัดการจะต้องมีการเตรียมตัวครูให้พร้อมในด้านต่าง ๆ ให้เข้าใจ
วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เป้าหมายของหลักสูตรและเป็นไปตามพระราช
บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

21 เตรียมความพร้อมในด้านความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดการ
ศึกษา เป้าหมายของหลักสูตรและเข้าใจในนโยบายตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542

22 เตรียมความพร้อมในด้านร่างกาย และจิตใจ ครูผู้สอนด้านการ
แนะแนวและให้คำปรึกษาต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพ พลานามัยสมบูรณ์ มีความ
มั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ มีบุคลิกภาพดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีความสุขุม
เยือกเย็น มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีจิตใจเมตตา กรุณา เป็นต้น

23 มีความพร้อมด้านวิชาการและมีวุฒิทางการแนะแนวและจิตวิทยา
ครูผู้สอนด้านการแนะแนวและจิตวิทยา ต้องมีความรู้ ความสามารถด้านการ

แนะแนวและจิตวิทยาเป็นอย่างดี อีกทั้งต้องเข้าใจในลักษณะและธรรมชาติของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

24 มีประสบการณ์ในด้านการแนะแนวและจิตวิทยา มีสมรรถภาพ มีความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ได้ดีและรู้แนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งผู้ที่ มีประสบการณ์ที่ผ่านมาจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ดี

3 ความพร้อมในเรื่องระบบ ระเบียบต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัด

ในโรงเรียนต่าง ๆ แต่ละโรงเรียนต่างก็ตั้งระเบียบ กฎ เกณฑ์และฝ่ายต่อ ขึ้นมาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ บุคลากร นักเรียน อยู่ในระเบียบ กฎ เกณฑ์และฝ่ายต่อ การปกครอง และเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งระเบียบ กฎ เกณฑ์ต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นนั้นก็ยังมีข้อดีหลาย ๆ ประการ แต่ก็มีข้อสำคัญที่ครู บุคลากร และผู้บริหาร ควรต้องตระหนักและทบทวนให้ดีกว่า ถ้ากฎ ระเบียบ เข้มงวดมากเกินไป ไม่ว่าจะเป็นกฎ ระเบียบในห้องเรียน จะส่งผลทำให้ผู้เรียนกระดุกกระดิกไม่ค่อย ได้ ปลอดภัยความคิดเห็นหรือโต้ตอบครูไม่ค่อยได้ บรรยากาศเช่นนี้แทนที่จะดี กลับเป็นผลร้ายต่อสุขภาพจิตเด็กเป็นอย่างมาก ทำให้เด็กรู้สึกกดดัน เครียด หรือเกิดความคับข้องใจ ถ้าบรรยากาศห้องใดเป็นไปอย่างสงบ นักเรียน ไม่ส่งเสียงดังเชื่อฟังครูและยึดถือกฎ ระเบียบเป็นสำคัญ สิ่งเหล่านี้เป็นสัญญาณ อันตรายต่อการสกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเป็นอย่างมาก แต่ทั้งนี้และ ทั้งนั้น ครูและผู้บริหารต้องดูตามความเหมาะสมและคิดทบทวนสิ่งที่ตนเอง ปฏิบัติอยู่เพื่อให้เหมาะสมกับเด็กปกติ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นสำคัญ ถ้าหากบรรยากาศที่เข้มงวดมากเกินไป จนเด็กหลาย ๆ คนไม่สามารถที่จะทนอยู่ในระบบดังกล่าว จนเป็นเหตุให้เด็กที่มีสติปัญญาดี ๆ หลายคนต้องออกจาก โรงเรียนกลางคัน ดังที่ผ่านมานในอดีตตามข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ และบางรายเกิดความเครียดและความคับข้องใจมากจนเป็นเหตุให้ทำร้ายตัวเองและฆ่าตัวตาย

ในเหตุผลเพียงแค่น้อยนิดเท่านั้น ถ้าหากครูและผู้บริหารทุกคนไม่รีบป้องกัน และแก้ไขปัญหาล่วงก่อน ก็อาจทำให้สูญเสียทรัพยากรมนุษย์ไปอย่างน่าเสียดาย

กิจกรรมที่จะเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนมีทักษะ และประสบการณ์ที่ดี

กิจกรรมที่จะเป็นส่วนช่วยในห้องเรียน

กิจกรรมที่จะเป็นส่วนช่วยนักเรียนไม่จำเป็นจะต้องจัดในชั่วโมงแนะแนว เท่านั้น สามารถบูรณาการเข้ากับวิชาอื่น ๆ ได้ โดยกิจกรรมการเรียนการสอน ในวิชาต่าง ๆ ควรเป็นไปโดยให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจ เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง (Child Centered) เรียนตามศักยภาพของตน กระตุ้นให้ผู้เรียน เรียนตามความถนัด และความสามารถ ให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่ไปปิดกั้นศักยภาพเด็ก กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดพยายามให้เด็กได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเองให้มากขึ้น ให้เด็กได้แสดงออกให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดง ความสามารถหรือศักยภาพของตนที่มีอยู่ให้มากที่สุด ทั้งนี้ครูผู้สอนควรจัด บรรยากาศในห้องเรียน ให้อบอุ่นปลอดภัยและเป็นกันเอง ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง เน้นให้ความสำคัญในตัวของผู้เรียน กิจกรรมที่จัดควรเป็น กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดในทางบวก กิจกรรมที่จัดควรกระตุ้นส่งเสริมและ ให้กำลังใจแก่ผู้เรียน โดยไม่ว่าจะเรียนหรือทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ควรจัด กิจกรรมหรือบรรยากาศในลักษณะนี้ก็จะเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนสนุกสนานและ มีความสุขในการเรียน

กิจกรรมที่เป็นส่วนช่วยนอกห้องเรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ไม่เพียงแต่จัดกิจกรรมในห้องเรียนเท่านั้น กิจกรรมนอกห้องเรียน เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและเอื้อต่อการเรียนรู้ในห้องเรียนมากวิธีหนึ่ง กิจกรรมการเรียนรู้บางอย่างไม่สามารถจัดและตอบสนองตามความต้องการของผู้เรียนในห้องเรียนได้ ดังนั้นกิจกรรมนอกห้องเรียน จึงมีบทบาทสำคัญการดำเนินกิจกรรมอย่างไรนั้น ต้องดูที่วัตถุประสงค์ เนื้อหา ที่จะใช้สอนและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงจะทำให้เราจัดเตรียมสถานที่ สื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมได้

กิจกรรมนอกห้องเรียนที่ใช้เน้นควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพราะกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย ให้เด็กได้ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินสิ่งที่เรียน ให้ค้นพบหาคำตอบได้ด้วยตนเอง พยายามให้เขาได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุด กิจกรรมที่จัดก็ควรเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถและความสนใจของเขาให้มากที่สุด เพราะเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้นมีหลายสาขา แต่ละสาขาก็แตกต่างกันไป กิจกรรมนอกห้องเรียนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะตอบสนองศักยภาพของตน ความถนัด และความสนใจของเขาได้ เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้พัฒนาตามศักยภาพของตน อีกทั้งการศึกษานอกสถานที่ก็ยังทำให้ได้รับความสนุกสนานและมีความสุข เพราะเป็นการเรียนที่ไม่ซ้ำซาก จำเจ ไม่รู้สึกอึดอัดและคับข้องใจ ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพจิตและมีบุคลิกภาพที่ดีต่อไป

การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนยังสัมพันธ์กับการจัดสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียนด้วย ส่วนการจัดอย่างไรนั้น รายละเอียดดูที่การจัดสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน ครุภัณฑ์เป็นเพียงผู้จัดกิจกรรมตัวอย่างเท่านั้น การนำไปใช้ควรปรับปรุงเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็กเป็นต้น

ตัวอย่างโปรแกรมการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินกิจกรรม
1	เกมสร้างความสัมพันธ์	<p>แรกรพบเพื่อน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียนในกลุ่ม 2. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อตนเอง 3. เพื่อให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น 4. เพื่อนัดหมายการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูกล่าวทักทายและแนะนำตนเองแก่นักเรียน 2. ครูแจ้งจุดประสงค์วิธีการและข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ 3. ครูแจกเอกสารและตารางเวลาแก่นักเรียนทุกคน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามถึงข้อสงสัย 4. ครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง 5. ครูให้นักเรียนเล่นเกมสร้างความสัมพันธ์ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 5.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม จากนั้นครูให้นักเรียนแนะนำตนเอง และพูดตามด้วยคำคุณศัพท์ เช่น ฉันชื่อสุภาวดี ฉันเป็นคนดี พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบเป็นสัญลักษณ์ของตนเอง โดยครูแนะนำตัวครู และสาธิต ทำท่าทางประกอบต่อจากนั้นก็ให้นักเรียนแนะนำตัวต่อไปเรื่อย ๆ 5.2 ครูให้นักเรียนเต้นรำทำท่าทางประกอบเสียงเพลงไปเรื่อย ๆ ถ้าหากเพลงหยุดก็ให้นักเรียนรีบจับคู่กล่าวทักทายกันและให้สัมภาษณ์หรือทำความรู้จักเพื่อนสมาชิกทุก ๆ

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินกิจกรรม
			<p>คนให้ได้มากที่สุด เช่น ถามชื่อนามสกุล ชื่อเล่น จำนวนพี่น้อง อาหารที่ชอบมากที่สุด กีฬาที่ชอบมากที่สุด งานอดิเรก วิชาที่ชอบ เรียนมากที่สุด เป็นต้น เมื่อเพลงดังขึ้นก็รีบเดินไปสัมภาษณ์เพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ใช้เวลา 20 นาที</p> <p>5.3 ครูซักถามถึงความรู้สึกรักของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม และถามคำถามอื่น ๆ ดังนี้</p> <p>5.3.1 เมื่อนักเรียนได้ซักถามถึงสิ่งที่ตนต้องการอยากรู้เกี่ยวกับตัวเพื่อน ๆ ทำให้นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้าง</p> <p>5.3.2 เมื่อนักเรียนได้บอกสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นรู้ นักเรียนรู้สึกอย่างไร</p> <p>5.3.3 การพบปะและสนทนากับผู้อื่นดีอย่างไร</p> <p>5.3.4 นักเรียนจะนำการสนทนาพูดคุยไปใช้ในโอกาสใดบ้าง</p> <p>5.3.5 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม</p> <p>5.3.6 ครูสรุปประเด็นสาระสำคัญเพิ่มเติม</p> <p>6. ครูนัดหมายการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในครั้งต่อไป</p>

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินกิจกรรม
2	เกมตัวฉันเอง	การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง ภาคภูมิใจ ในตนเอง และมีความเข้าใจในตนเอง อย่างถูกต้อง	ในการทำกิจกรรมตั้งแต่ครั้งที่ 2-14 ครูดำเนินการโดยใช้กิจกรรมสามสัมพันธ์ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ครูนำเข้าสู่กิจกรรม โดยการสนทนา และซักถามนักเรียน เกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมที่จะกระทำ เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้
3	เกมส์ที่ฉันภาคภูมิใจ	การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนรักตัวเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และยอมรับตนเอง	ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม ครูให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ ครูให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็น หลังจากที่ทำนักเรียนได้ทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถาม ถามนำเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์พฤติกรรมต่างๆ และนักเรียนร่วมกันอภิปรายซึ่งในขั้นตอนนี้จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ยอมรับในตนเองมีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น ได้รับการยอมรับจากสังคม กลุ่มเพื่อน และครอบครัว รวมทั้งมีความเชื่อมั่น และสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้
4	เกมฉันรักตัวเอง แม้กระทั่งเมื่อ...	การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) 1. เพื่อให้นักเรียน ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับการรักตนเองอย่างไม่มีเงื่อนไข 2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่า เขาชอบอะไร และไม่ชอบอะไร ที่เกี่ยวกับตนเอง ซึ่งจะได้พิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขตัวเองได้ 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง	ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้ ขั้นนี้ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม เมื่อนักเรียนสรุปแล้วครูสรุปเพิ่มเติม หลังจากนั้นครูให้นักเรียนบันทึกผลจากการทำกิจกรรม

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินกิจกรรม
5	เกมรางวัลแห่งความดี	การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) เพื่อให้นักเรียนรู้จักให้รางวัลเพื่อตอบแทนความดี หรือความสำเร็จที่ตนเองได้กระทำ	การประเมินผล ครูประเมินผลโดย 1. การสังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน 2. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
6	เกมชมตนเอง	การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) 1. เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการพูดในทางบวก 2. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการพูดทางบวกกับตนเอง ซึ่งจะทำให้มีผลต่อการกระตุ้นให้ประสบความสำเร็จในชีวิตมากขึ้น	3. ประเมินผลจากสมุดกิจกรรมนักเรียนที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมโดยครูใช้คำถาม ถามนำเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์พฤติกรรมต่างๆ และนักเรียนร่วมกันอภิปรายซึ่งในขั้นตอนนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ยอมรับในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น ได้รับการยอมรับจากสังคม กลุ่มเพื่อน และครอบครัว รวมทั้งมีความเชื่อมั่น และสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้
7	เกมมองเห็นส่วนที่ดีของเพื่อน	การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) 1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักมองหาข้อดี หรือส่วนที่ดีของผู้อื่น 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นคนมองคนอื่นในแง่ดี	
8	ล่ำลือผู้กล้าใจ	การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) 1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อน 2. เพื่อให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง	

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินกิจกรรม
9	บทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง “ความมีเมตตาคุณา”	<p>การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อฝึกให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นที่รักของเพื่อน ๆ ได้ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำแนวทางที่ได้จากการทำแล้วนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ 4. เพื่อให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในการที่จะทำดีต่อไป 	
10	กรณีตัวอย่าง “เรื่องของศรธรรม”	<p>การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เห็นถึงความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้นักเรียนยอมรับตนเองและบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้ 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครูและครอบครัว 	

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินกิจกรรม
11	บทบาทสมมุติแบบไม่มีบท เรื่อง “ครอบครัวของมนุษย์ต่างดาว”	<p>การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตน เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากครอบครัว 2. นักเรียนสามารถบอกความสัมพันธ์เกี่ยวกับชีวิต ความ เป็นอยู่ระหว่างตนเองกับสมาชิกในครอบครัว 	
12	เกมการทำงานร่วมกัน : ตัดถนนให้ยาวที่สุด	<p>การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการทำงานร่วมกัน 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการคิดแก้ไขปัญหา 	
13	เกมเมืองสายหมอก เมืองสายรุ้ง	<p>การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นคนที่กล้าแสดงออก 	
14	กรณีตัวอย่างความผิดพลาดที่น่าตื่นเต้น	<p>การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกการ 	

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินกิจกรรม
15	กิจกรรมอำลา	<p>แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จากประสบการณ์เดิม</p> <p>2. เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ อะไรจากสิ่งที่เคยทำผิดพลาด</p> <p>3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าความ ผิดพลาดนั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยง ไม่ได้ แต่เป็นสิ่งที่เรา ต้องทำความเข้าใจและหา หนทางแก้ไขปัญหา</p> <p>ปัจจัยนิเทศ</p> <p>1. นักเรียนสามารถสรุปผล ของกิจกรรมสานสัมพันธ์ที่มี ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถสรุปแนวคิด ที่ได้จากการทำกิจกรรมสาน สัมพันธ์ได้</p> <p>3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความ ประทับใจในการเข้าร่วม กิจกรรมสานสัมพันธ์</p>	<p>1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลของ กิจกรรมสานสัมพันธ์ที่มีต่อการเห็น คุณค่าในตนเอง</p> <p>2. ครูให้นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้ จากการทำกิจกรรมสานสัมพันธ์</p> <p>3. ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูแจกกระดาษที่ตัดเป็นรูปผลไม้เล็ก ๆ ให้นักเรียนทุกคนเขียนบรรยายความ รู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการ เปรียบเทียบกับความรู้สึกก่อนมาเข้า ร่วมกิจกรรม และหลังเข้าร่วมกิจกรรม สานสัมพันธ์</p> <p>5. ครูนำข้อความที่นักเรียนเขียนติดลงบน กระดาษแผ่นใหญ่ที่ทำเป็นรูปต้นไม้ใหญ่</p> <p>6. ครูให้นักเรียนเขียนตอบการประเมิน ผลการเข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>7. ครูให้นักเรียนทำแบบสำรวจการเห็น</p>

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินกิจกรรม
			คุณค่าในตนเอง ทำแบบทดสอบ H-T-P & ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นรูปวงกลม สองวง โดยให้วงกลมวงในหยุดอยู่กับที่ ส่วนวงนอกให้เดินเวียนไปทางขวาตามเข็มนาฬิกา กล่าวอำลา ซึ่งกันและกัน พร้อมกันนี้ครูเปิดเพลง “ก่อนจากกัน” ๑. ครูกล่าวปิดโปรแกรมการจัดกิจกรรม สานสัมพันธ์

ตัวอย่างกิจกรรมสานสัมพันธ์

ครั้งที่ 1

กิจกรรมเกมสร้างความสัมพันธ์

- จุดมุ่งหมาย**
1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียนในกลุ่ม
 2. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อตนเอง
 3. เพื่อสร้างให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกัน
 4. เพื่อนัดหมายการทำกิจกรรมสานสัมพันธ์

แนวคิด การได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ซึ่งทำให้เกิดความสนุกสนานคุ้นเคยกันมากขึ้น และเกิดเจตคติที่ดีต่อกันในกลุ่ม นอกจากนี้ยังทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน

- สื่อ**
1. กระดาษ A4 ที่ทำเป็นสมุดเล่มเล็ก
 2. เอกสารชี้แจงความมุ่งหมาย ข้อควรปฏิบัติ และตารางกำหนดวันเข้าร่วมกิจกรรมสานสัมพันธ์ 30 แผ่น
 3. เทปเพลงและเครื่องบันทึกเสียง
 4. สมุดกิจกรรมนักเรียน

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ครูกล่าวทักทายและแนะนำตนเองแก่นักเรียน
2. ครูแจ้งจุดประสงค์ วิธีการ และข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรมสามสัมพันธ์
3. ครูแจกเอกสารและตารางเวลาแก่นักเรียนทุกคน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย
4. ครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง
5. ครูให้นักเรียนเล่นเกมสร้างความสัมพันธ์ ดังนี้
 - 5.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม จากนั้นครูให้นักเรียนแนะนำตนเอง และตามด้วยคำคุณศัพท์ เช่น ฉันชื่อสุภาวดี ฉันเป็นคนดี พร้อมทำท่าทางประกอบ เป็นสัญลักษณ์ของตนเอง โดยครูแนะนำตัวครูและสาธิตท่าทางประกอบ ต่อจากนั้นก็ให้นักเรียนแนะนำตัวต่อไปเรื่อย ๆ
 - 5.2 ครูให้นักเรียนเดินเต็นรำทำท่าทางประกอบเสียงเพลงไปเรื่อย ๆ ถ้าหากเพลงหยุด ก็ให้นักเรียนรีบจับคู่ กล่าวทักทายกัน และให้สัมภาษณ์หรือทำความรู้จักเพื่อนสมาชิกทุก ๆ คน ให้ได้รายละเอียดมากที่สุด เช่น ถามชื่อนามสกุล ชื่อเล่น จำนวนพี่น้อง อาหารที่ชอบมากที่สุด กีฬาที่ชอบมากที่สุด งานอดิเรก วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด เป็นต้น เมื่อเพลงดังขึ้นก็รีบเดินหรือเต็นรำทำท่าทางประกอบเสียงเพลง ถ้าเพลงหยุดก็ให้ทักทายและสัมภาษณ์เพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดเวลาที่ครูกำหนดไว้ ใช้เวลา 20 นาที
 - 5.3 ครูซักถามถึงความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม และถามคำถามอื่น ๆ ดังนี้
 - 5.3.1 เมื่อนักเรียนได้ซักถามถึงสิ่งที่ตนต้องการอยากรู้เกี่ยวกับ

ตัวเพื่อน ๆ ทำให้นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้าง

5.3.2 เมื่อนักเรียนได้บอกสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้รอบรู้ทำให้นักเรียนรู้สึกอย่างไร

5.3.3 การพบปะและสนทนากับผู้อื่นได้อย่างไร

5.3.4 นักเรียนจะนำการสนทนาพูดคุยไปใช้ในโอกาสใดบ้าง

5.3.5 ครูให้นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

5.3.6 ครูสรุปประเด็นสาระสำคัญเพิ่มเติม

6. ครูนัดหมายการทำกิจกรรมสถานสัมพันธ์ในครั้งต่อไป

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ นักเรียนทุก ๆ คนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน และมีความกระตือรือร้นมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สร้างความคุ้นเคยกัน และการจัดกิจกรรมในครั้งนี้เป็นการจัดในคาบเรียนแรก นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกตื่นเต้นที่ได้รู้จักคุ้นเคยกับเพื่อน ๆ

ข้อเสนอแนะ

- ช่วงที่นักเรียนสัมภาษณ์กันกับเพื่อน ๆ นอกจากจะใช้สมุดกิจกรรมแล้ว อาจจะทำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อน ๆ ด้วยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจ
- สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรเป็นห้องกว้าง และโล่งพอสำหรับให้นักเรียนทำกิจกรรม

ครั้งที่ 2

กิจกรรมเกมตัวฉันเอง

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าความภาคภูมิใจ และมีความเข้าใจ
ในตนเองอย่างถูกต้อง

แนวคิด ภาพลักษณ์ของคนเราสามารถพัฒนาหรือแก้ไขปรับปรุง
ภาพลักษณ์ของตัวเองได้ถ้าเราตั้งใจที่จะปรับปรุง

สื่อ

1. กระดาษ A4
2. ใบความรู้
3. ใบกิจกรรม

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา ๓๐ นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาและทักทายนักเรียน จากนั้นครู
ซักถามถึงความพอใจเกี่ยวกับงานหรือการกระทำของตนเอง ถ้าหากไม่พอใจ
นักเรียนทำอะไร

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

21 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน จากนั้นครูแจกซองจิ๊กซอว์บ้านให้กลุ่มละ 1 ซอง ให้นักเรียนช่วยกันต่อจิ๊กซอว์ให้เสร็จภายในเวลา 3 นาที

22 ครูให้นักเรียนแต่ละคนหลับตาและจินตนาการถึงบ้านในฝันของตน ตามที่ตนเองอยากให้เป็นอย่างไรก็ได้ ใช้เวลา 2 นาที

23 ให้นักเรียนวาดภาพบ้านในฝันตามที่ตนเองได้จินตนาการ แล้ววาดลงในกระดาษที่ครูแจกให้โดยไม่คำนึงถึงความงาม วาดอย่างไรก็ได้ตามความต้องการของตนเอง ใช้เวลา 2 นาที

24 ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมที่แบ่งตั้งแต่ตอนแรก ให้แต่ละกลุ่มพูดคุยถึงภาพบ้านในฝันของตน จากนั้นแลกเปลี่ยนกันดูใช้เวลา 10 นาที

25 ครูให้นักเรียนปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงภาพบ้านในฝันของตน ให้เป็นที่พอใจยิ่งขึ้น หลังจากที่ได้พูดคุยกับเพื่อน ใช้เวลา 3 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

31 ครูให้ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่ม ๆ ละ 3 คน ออกมานำเสนอภาพบ้านในฝันของตน

32 ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนได้ทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถามนำดังนี้

3.2.1 ภาพที่นักเรียนแต่ละคนวาดมานั้น เหมือนกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.2.2 มีใครบ้างที่วาดออกมาแล้วเหมือนจริงตามที่ตนจินตนาการ

3.2.3 ภาพที่นักเรียนแต่ละคนวาดเสร็จแล้วนั้น สามารถวาด

ต่อเติมได้หรือไม่ เพราะอะไร

3.2.4 ตอนแรกที่ทำตภาพเสร็จแล้วรู้สึกอย่างไร และต่อมาครูให้เวลานักเรียนได้ต่อเติม ปรับปรุงรูปภาพที่ทำตในครั้งแรกแล้วรู้สึกอย่างไร มีความสุขมากขึ้นหรือไม่ที่ได้ปรับปรุงบ้านของตน

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้จากใบความรู้

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

4.3 ให้นักเรียนบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในสมุดกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม อภิปราย และแสดงความคิดเห็น
3. ประเมินผลจากสมุดกิจกรรม

ผลการจัดกิจกรรม

- นักเรียนส่วนใหญ่กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น โดยร่วมแสดงความคิดเห็นกลุ่มละ 4-5 คน
- นักเรียนส่วนใหญ่สามารถวิเคราะห์ สรุป และสนทนา บอกหลักการนำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

ช่วงที่นักเรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอภาพบ้านในฝันของตนนั้นควรจะมีไม้ค้ำหรือเครื่องขยายเสียง เพราะถ้าเด็กนำเสนอเสียงค่อยไปเพื่อน ๆ อาจจะ
ไม่สนใจ

-
- ปรับปรุงจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต, ม.บ.ป. หน้า 111-114

ใบความรู้

(จากกิจกรรมเรื่อง ตัวฉันเอง)

สิ่งที่ประกอบกันขึ้นเป็นตัวตนของบุคคลไม่ว่าจะเป็นข้อดี ข้อเสีย เป็นสิ่งที่เราพอใจหรือไม่พอใจ ล้วนเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและแก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่ได้ทั้งสิ้น หากเราได้มีโอกาสมองเห็นข้อบกพร่องของตนเอง และพร้อมยินดีที่จะแก้ไขในสิ่งนั้น ๆ ก็ย่อมเป็นหนทางในการพัฒนาชีวิตตนให้ดีขึ้นได้เช่นกัน

ใบกิจกรรม

(จากกิจกรรมเรื่อง ตัวฉันเอง)

ให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งที่ตนเองต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขมา
3 อย่าง

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

ตัวอย่างกิจกรรมนักเรียน

ย่อรูป น.39 ให้ชัดเจน

ถ่ายจากต้นฉบับ น. 40

ครั้งที่ 3

กิจกรรมเกมสิ่งที่ฉันภาคภูมิใจ

จุดมุ่งหมาย เพื่อเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนรักตนเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและยอมรับตนเอง

แนวคิด การรู้จักตนเองเข้าใจตนเอง และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองจะทำให้มองเห็นค่าความดีของตน ความดีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองนี้จะทำให้แผ่ไปยังบุคคลอื่น ๆ ซึ่งการรักตนเอง รักบุคคลอื่น จะส่งผลให้มองเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นกำลังใจให้กับตนเองในการทำดีทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

สื่อ 1. กระดาษ A4 (ทำเป็นเส้นบรรทัดสำหรับเขียนข้อความได้)
2. ชองจดหมาย 30 ชอง

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนในการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1.1 ครูสนทนา และซักถามนักเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี เพื่อสร้างความคุ้นเคยกัน

1.2 ครูสนทนา และซักถามนักเรียนว่านักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับตนเองบ้าง นักเรียนเคยคิดรักตัวเองหรือไม่

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยใช้เพลง “ลมเพลมพัด” พัดคนที่มีภาพสิ่งของที่เหมือนกันเข้ากลุ่มโดยเร็ว

2.2 ครูให้นักเรียนทุกคนคิดถึงช่วงเวลาที่เรารู้สึกว่าไม่สบายใจ หม่นหมอง ทุกข์ใจ เช่น ขณะโกรธ เศร้า เสียใจ น้อยใจ อับอาย หรือทุก ๆ อย่างในขณะเดียวกัน

2.3 ให้นักเรียนคิดจินตนาการต่อไปถึงอนาคตซึ่งเราอาจจะพบกับความรู้สึกเหล่านี้อีก

2.4 ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ช่วยกันพิจารณาว่า พวกเราควรจะทำอย่างไรเพื่อก้าวออกจากภาวะที่เราไม่สบายใจ รู้สึกหม่นหมอง ทุกข์ใจ เช่น ขณะโกรธ เศร้า เสียใจ น้อยใจ อับอาย เป็นต้น และมีอะไรที่จะช่วยเตือนใจเราได้ เช่น คำพูด พูดให้สติแก่ตนเองว่า ฉันเป็นคนดี และมีความสามารถเป็นที่รักใคร่ของเพื่อน ๆ และส่งตัวแทนกลุ่มออกมารายงาน คนละ 2 นาที

2.5 ครูแจกกระดาษ A4 และซองจดหมายให้นักเรียนทุก ๆ คน แล้วให้นักเรียนทุกคนเขียนคำพูด ข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้ตนเองสบายใจ ทำให้อารมณ์ขึ้น และเขียนในลักษณะความรักที่ตัวเองภูมิใจ เมื่อเขียนเสร็จแล้วพับ

กระดาษที่เขียนข้อความเหล่านั้น ใส่ในซองจดหมายแล้วเขียนหน้าซองจดหมายว่า “ความลับ” ครูแนะนำให้เก็บไว้ในที่ที่ตี และปลอดภัยจนกว่าตัวเองต้องการก็เปิดอ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 ครูตั้งประเด็นคำถาม ถามนักเรียนดังนี้

3.1.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อคิดถึงช่วงที่รู้สึกว่าไม่สบายใจ หงุดหงิดหรือทุกข์ใจ เช่น ขณะโกรธ เศร้า เสียใจ น้อยใจ อับอาย เป็นต้น และรู้สึกอย่างไร ขณะคิดหลังตาจินตนาการในอนาคตว่า เราอาจจะพบกับความรู้สึกเหล่านี้อีก

3.1.2 นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้เขียนเรื่องที่ทำให้ตนเองสบายใจ ทำให้อารมณ์ดีขึ้นและ/หรือ เขียนในลักษณะความรักที่รักตัวเอง

3.1.3 นักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากกิจกรรมนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยครูใช้คำถาม และให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

4.1.1 ถ้าในอดีตมีเหตุการณ์ที่ทำให้เรารู้สึกเสียใจ ผิดหวัง ท้อแท้ โกรธใครบางคน หรือทำอะไรแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ เรายังจะคิดถึงเหตุการณ์เหล่านี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

4.1.2 ถ้าหากเราเลือกเอาเหตุการณ์เฉพาะแต่สิ่งที่ดี ๆ สิ่งที่ทำให้เราเป็นสุข เช่น ได้รับคำชมเชยจากบุคคลอื่น ๆ ได้รับผลรางวัลต่าง ๆ สอบได้ คะแนนดี ๆ เหตุการณ์ที่สนุกสนานกับเพื่อน ๆ และบุคคลในครอบครัว แล้วนำมาคิดในปัจจุบันด้วย นักเรียนคิดว่าน่าจะมีอะไรขึ้นกับความรู้สึกของเรา

4.1.3 ถ้าหากให้นักเรียนเลือกคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตที่เป็นความรู้สึกที่ไม่ดีอารมณ์โกรธ เสียใจ ผิดหวัง กับความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง คิดแต่เหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองเป็นสุข ดีใจ สนุกสนาน ประสบความสำเร็จ นักเรียนควรจะเลือกคิดแบบใดเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

4.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามถึงข้อที่สงสัย

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม การอภิปรายและแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. ประเมินผลจากสมุดบันทึกกิจกรรมนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้นักเรียนให้ความสนใจมาก เพราะนักเรียนได้เขียนสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมสามารถปรับปรุงการนำเสนอให้นำต้นต้น เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น

ถ่ายย่อจากต้นฉบับ น.44

ถ่ายย่อจากต้นฉบับ น.45

ถ่ายย่อจากต้นฉบับ น.46-47

ครั้งที่ 4

กิจกรรม เกมฉันรักตัวเองแม้กระทั่งเมื่อ...

- จุดมุ่งหมาย**
1. เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับการรักตนเองอย่างไม่มีเงื่อนไข
 2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเขาชอบอะไรเกี่ยวกับตัวเอง ไม่ชอบอะไรเกี่ยวกับตัวเอง ซึ่งจะได้พิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขตัวเองได้
 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง

แนวคิด การรู้จักและเข้าใจตนเองช่วยให้การพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้ารู้จักและเข้าใจส่วนที่บกพร่องหรือไม่ดีของตนเอง ก็จะสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ในส่วนสิ่งที่ดีอยู่แล้วก็พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง

- สื่อ**
1. รูปถ่ายของนักเรียนแต่ละบุคคล หรือภาพวาดที่เป็นรูปของตนเอง
 2. กระดาษ A4 30 แผ่น
 3. กาว LATEX

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนในการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและสนทนากับนักเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง

1.2 ครูซักถามนักเรียนถึงการถ่ายรูปว่านักเรียนเคยถ่ายรูปหรือไม่ เมื่อถ่ายออกมาแล้วรู้สึกชอบรูปภาพของตนเองหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยใช้เพลง “รวมเงิน” อย่างรวดเร็ว

2.2 ครูแจกกระดาษ A4 ให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม และแจกกระดาษเท็กซ์ให้กลุ่มละ 1 กระป๋อง

2.3 ครูให้นักเรียนนำรูปถ่ายของตนเองที่ถ่ายใหม่ล่าสุดคนละ 1 รูป (ครูสั่งให้เตรียมมาล่วงหน้า) แล้วติดรูปถ่ายของตนเองแปะลงกลางของกระดาษ A4

2.4 ครูให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ชอบ ชื่นชมหรือภาคภูมิใจอะไรในตัวเอง เขียนพิจารณาจากรูปร่าง หน้าตาของตนเอง สวย น่ารัก หรือพอใจแค่ไหน ตามใจชอบของนักเรียน มีพรสวรรค์อย่างไร เขียนบุคลิกลักษณะอื่น ๆ ของตนเอง

2.5 ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ หรือเขียนถึงสิ่งที่ตนเองเคยทำผิดพลาด หรือบกพร่องเขียนใส่คนละข้างกับส่วนที่ชอบหรือภาคภูมิใจ

26 เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนสนทนา และแลกเปลี่ยนกันดู (ห้ามวิพากษ์วิจารณ์รูปภาพหรือข้อความที่เพื่อนเขียน)

27 ให้นักเรียนรวมกลุ่มกันติดหรือแสดงรูปภาพของตนเองที่ป้ายนิเทศหรือติดที่บอร์ดในห้อง

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 ครูตั้งประเด็นคำถาม ถามนักเรียนดังนี้

3.1.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อเขียนถึงความรู้สึกหรือความภาคภูมิใจที่มีต่อตนเอง และรู้สึกอย่างไรเมื่อเขียนข้อผิดพลาด หรือเขียนสิ่งที่ไม่ชอบเกี่ยวกับตนเอง

3.1.2 ความภาคภูมิใจหรือส่วนที่ดี และไม่ดีของเราเหมือนหรือต่างจากของเพื่อน

3.1.3 มีนักเรียนคนใดบ้างที่ดีเพียบพร้อมไปหมดทุกอย่างและทำอะไรไม่เคยผิดพลาด หรือบกพร่องเลย

3.1.4 ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนยอมรับหรือไม่ว่า ความผิดพลาดนั้นคือ สิ่งที่เราทำขึ้นเอง ไม่ใช่สิ่งที่มี เพราะเราเกิดมาแรก ๆ เราไม่ได้เอาความผิดพลาดด้วย ความผิดพลาดนั้นเราทำต่อจากที่เราเกิด ความผิดพลาดเราสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ถ้าเรารู้และยอมรับ ตัวเราเองต่างหากที่มีคุณค่าควรแก่ความรัก

3.1.5 นักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการทำกิจกรรมนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยครูใช้คำถามนำ และให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

4.1.1 เมื่อทำกิจกรรมนี้แล้วทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร

4.1.2 คนเราทุกคนต่างก็มีข้อดีและข้อเสียบ้างแตกต่างกันไป ถ้าหากว่าเราทราบข้อบกพร่องของตนเองแล้ว เราควรจะทำอย่างไรจึงจะดีที่สุดในการพัฒนาตนเอง

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. ประเมินผลจากสมุดกิจกรรมนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

- นักเรียนทุกคนสามารถบอกข้อบกพร่องและข้อดีของตนเองได้ กิจกรรมนี้เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น สังเกตจากพฤติกรรม การตอบคำถาม การเสนอความคิดเห็น
- นักเรียนแบ่งกลุ่มในการทำกิจกรรมได้เร็วขึ้น และในแต่ละกลุ่มให้ความร่วมมือและแสดงความคิดเห็น อีกทั้งมีการช่วยกันภายในกลุ่มดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- การนำเสนอสื่อการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนทำกิจกรรมควรมีสื่อสิ่งดึงดูดความสนใจ

- ขั้นตอนการสอนขั้นวิเคราะห์ ถ้าข้อคำถามมากเกินไปก็ลดลงตามความเหมาะสมกับเวลา เพื่อให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

ย่อด้านฉบับ น.51 ลง

ย่อต้นฉบับ น.52 ลง

ครั้งที่ 5

กิจกรรมเกมรางวัลแห่งความดี

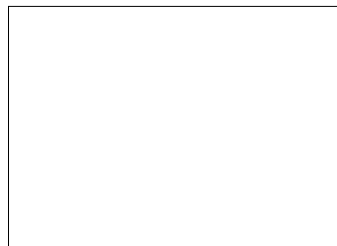
จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนรู้จักให้รางวัลเพื่อตอบแทนความดี หรือความสำเร็จที่ตนเองได้กระทำ

แนวคิด การให้รางวัลเพื่อตอบแทนความดี หรือความสำเร็จ เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ตนเองมีความภาคภูมิใจในสิ่งดี ๆ ที่ตนได้ใช้ความพยายามและความอดทนทำงานประสบผลสำเร็จ ทำให้ตนเองได้มองเห็นค่าความดีที่ตนเองได้กระทำ ซึ่งจะทำให้เป็นกำลังใจให้กับตนเองที่ได้ทำความดี และจะได้มีกำลังใจในการทำในครั้งต่อไป

- สื่อ**
1. กระดาษ A4 30 แผ่น
 2. สีไม้ สีชอล์ค
 3. ใบกิจกรรม
 4. สมุดบันทึกกิจกรรม

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนในการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาและเล่าเรื่องบุคคลที่ทำความดี สมควรได้รับการยกย่องจากหนังสือพิมพ์ และประสบการณ์ที่พบ

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน สนทนาเรื่องตามหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 เคยมีบ้างหรือไม่ที่คนทำความดีแล้วได้รับรางวัล ให้นักเรียนยกตัวอย่าง

2.1.2 เคยมีบ้างหรือไม่ที่ทำความดีแล้วไม่ได้รับรางวัล ให้นักเรียนยกตัวอย่าง

2.2 ครูสนทนากับนักเรียนว่าในชีวิตจริง ๆ ของเราบางครั้งที่เราทำความดีทำสิ่งต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ แต่บางครั้งเราได้รับรางวัลบางครั้งก็ไม่เคยได้รับรางวัลจากใครเลย ดังนั้นวิธีการที่จะทำให้เราเกิดกำลังใจ และเกิดความภาคภูมิใจต่อการกระทำสิ่งดี ๆ ที่เราทำ เราสามารถที่จะให้รางวัลแก่ตัวเองเพื่อเป็นกำลังใจที่จะได้ทำความดีต่อไป

2.3 ครูให้นักเรียนนึกถึงเหตุการณ์ที่ตนเองทำความดี หรือประสบความสำเร็จ ซึ่งตนเองยังไม่เคยได้รับรางวัล หรือไม่เคยได้รับความยกย่องจากคนอื่น จากนั้นให้นักเรียนวาดภาพ และระบายสีเป็นการให้รางวัลกับตนเองเพื่อเป็นกำลังใจให้กับตนเองที่ได้ทำความดี เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น หรือเป็นกำลังใจให้กับตนเองที่ประสบความสำเร็จ

2.4 หลังจากทีนักเรียนทุกคนวาดภาพเพื่อเป็นรางวัลให้กับตนเอง ให้นำ

เสนอผลงานในกลุ่มโดยบอกให้เพื่อนในกลุ่มฟังว่าภาพนี้เป็นรางวัลแห่งความดี หรือรางวัลที่ตนได้เคยทำสำเร็จมา

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

ครูตั้งคำถาม ถามนักเรียน ดังนี้

- 31 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับภาพที่ตนเองวาด เพื่อเป็นรางวัลแห่งความดีนี้
- 32 รูปภาพที่นักเรียนวาดมานี้ นักเรียนให้ตัวเองเพราะอะไร
- 33 จำเป็นหรือไม่ที่นักเรียนต้องให้รางวัลตัวเอง
- 34 นักเรียนคิดว่านอกจากให้รางวัลตัวเองเป็นภาพวาดแล้ว นักเรียนคิดว่าจะให้รางวัลตัวเองในลักษณะใดบ้าง
- 35 นักเรียนคิดว่าเมื่อทำกิจกรรมนี้แล้วได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการทำกิจกรรมนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

41 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ การมองเห็นคุณค่าของตนเองที่ได้ประสบผลสำเร็จหรือได้ทำสิ่งที่ดีที่ตนเองภาคภูมิใจ แล้วให้รางวัลกับตัวเอง นอกเหนือจากการยกย่องตัวเอง ซึ่งจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสร้างให้นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจตนเองเป็นกำลังใจให้กับตนเองในการทำความดีหรือทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้

42 ครูสรุปเพิ่มเติมทำความเข้าใจกับนักเรียนว่ารางวัลแห่งความดีนี้ไม่จำเป็นต้องให้รางวัลตัวเองเป็นสิ่งของที่มีราคาแพง แต่จะเป็นอย่างอื่นซึ่งเป็นรางวัลอะไรก็ได้ที่มีความหมายแก่ตนเองที่ตนเองได้ทำความดี หรือได้ทำงานจนประสบผลสำเร็จอย่างน้อย ๆ ตัวเราก็ได้รับความชื่นชม

4.3 ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกผลจากการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน

5.2 สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

5.3 ประเมินผลจากสมุดกิจกรรมนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

นักเรียนในกลุ่มแต่ละคนเล่าเรื่องการทำความดีของตนสั้น ๆ ให้เพื่อนในกลุ่มฟังอย่างสนุกสนานแต่ละกลุ่มจะมีการหัวเราะเบา ๆ

นักเรียนแต่ละคนรู้จักการมองตนเองในแง่ดี รู้จักชื่นชมในตัวเอง

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมนี้ ควรให้ข้อคิดเด็กในเรื่องการทำความดีก็ไม่จำเป็นต้องได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน ควรเน้นให้เด็กได้ตระหนักถึงการทำความดี ถึงแม้ไม่ได้รับรางวัลอะไร แต่ตัวบุคคลที่ทำความดีก็ย่อมได้รับผลดีเช่นเดียวกัน คือ ความภาคภูมิใจ ความสุขใจ ซึ่งเป็นรางวัลที่มีคุณค่ามากกว่าสิ่งของ ดังนั้น การนำเสนอสามารถดัดแปลงกิจกรรมเพื่อความเหมาะสมได้

ชื่อ ด.ช. / ด.ญ.....นามสกุล.....
 ชั้น.....

ใบกิจกรรม

(แผนการจัดกิจกรรม “รางวัลแห่งความดี”)

รางวัลแห่งความดี

1. รางวัลแห่งความดีของฉันคือ.....

.....

ฉันให้รางวัลเพื่อตอบแทน.....

.....

2. เมื่อให้รางวัลตัวเองแล้วฉันรู้สึก.....

.....

ย่อต้นฉบับ น.57 ลง น.67

ย่อต้นฉบับ น.58 ลง น.68

ย่อต้นฉบับ น.59 ลง น.69

ครั้งที่ 6

กิจกรรมเกมชมตนเอง

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการพูดในทางบวก
 2. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการพูดทางบวกกับตนเอง ซึ่งจะทำให้มีผลต่อการกระตุ้นให้ประสบผลสำเร็จในชีวิตมากขึ้น

แนวคิด การพูดกับตนเองในทางบวกหรือทางที่ดี เป็นการแสดงออกถึงความรักตนเองทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จ ความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

- สื่อ
1. ใบความรู้ 30 แผ่น
 2. ใบงาน 30 แผ่น

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนในการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูสนทนาและทักทายนักเรียน จากนั้นครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยนึกคิดเกี่ยวกับอะไร แล้วมีความรู้สึกเหมือนว่าได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นหรือไม่

ครูอาจจะหยิบเอาภาพธรรมชาติ ทะเล ป่า อาหารต่างๆ และอื่นๆ มาให้นักเรียนดู แล้วถามความรู้สึก

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

21 ครูให้นักเรียนนั่งหลับตาแล้วจินตนาการว่าตัวเองกำลังเปิดตู้เย็น แล้วหยิบมะนาวขึ้นมา บีบลูกมะนาว ยกลูกมะนาวนั้นขึ้นมาดมกลิ่นของมะนาว จากนั้นใช้มีดผ่ามะนาวออกเป็น 2 ซีก แล้วบีบมะนาวที่ผ่านั้นเข้าปาก จากนั้นครูถามนักเรียนว่า รู้สึกเหมือนได้กลิ่นมะนาวไหม เมื่อตอนที่นักเรียนบีบมะนาวที่ผ่าแล้วเข้าปาก รู้สึกอย่างไร (ใช้เวลา 2 นาที)

22 ครูเล่าเรื่องพลังความคิดทางบวกว่ามีผลดีอย่างไร ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 8 มิถุนายน 2533 ได้เสนอผลการทดลองใช้ “พลังความคิดทางบวก ที่เมืองซัมเตอร์ เคาน์ตี้ รัฐเซาท์แคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างน่าสนใจว่า “พลังความคิดทางบวก” สามารถแก้ปัญหา เด็กเรียนอ่อนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เด็กเกเรก่อเรื่องวุ่นวายและติดยาเสพติดได้ สำเร็จ ทำให้เด็กนักเรียนเก่งขึ้น และหวนกลับมาเป็นเด็กดีได้” และครูก็เล่าประสบการณ์จากความคิดทางบวกให้นักเรียนฟัง

23 ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลมใหญ่ เพื่อเล่นเกมชมตนเอง โดยครูอธิบายวิธีการเล่นดังนี้

2.3.1 ให้นักเรียนที่ยืนตรงข้ามกับครูเป็นผู้เล่นคนแรก หรือครูกำหนดเอง

2.3.2 ครูเป็นผู้นำเกมพูดว่า “นับเพิ่มครั้งละ 4” ผู้เล่นคนแรก คนที่สอง จะนับ 1, 2, 3 ตามลำดับ ผู้เล่นคนที่สี่ก็จะร้องไฮโยและพูดชมตนเอง พูดอย่างไรก็ได้ที่เป็นคำพูดทางบวก เช่น ฉันทเก่ง ฉันทสวย ต่อไปผู้เล่นคนที่ห้า

หก เจ็ด จะนับ 5, 6, 7 ตามลำดับ ผู้เล่นคนที่แปดก็จะร้อง “ไชโย” และพูดชมตนเอง คนที่เก้า, สิบ...ก็จะนับ 9, 10...ต่อไปเรื่อย ๆ ถ้าถึงจำนวนที่เพิ่มขึ้นครั้งละ 4 ก็จะต้องร้อง “ไชโย” เสมอ จนกว่าจะมีผู้นับผิด หรือเมื่อผู้นำเกมให้หยุด ผู้ที่นับผิดจะต้องออกจากการเล่น

2.3.3 เมื่อนับหมดไป ก็จะนับเวียนไปเรื่อย ๆ ถ้าผู้นำเกมเปลี่ยนจำนวน การนับเพิ่มซึ่งอาจจะนับเพิ่มครั้งละ 2, 3, 5, 7 หรืออื่น ๆ ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

- 3.1 ครูซักถามนักเรียนโดยใช้แนวคำถามดังนี้
 - 3.1.1 นักเรียนเคยเล่นกิจกรรมเช่นนี้หรือไม่
 - 3.1.2 เล่นกิจกรรมนี้แล้วรู้สึกอย่างไร
 - 3.1.3 นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่พูดในทางบวกกับตนเอง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

- 4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ และได้ประโยชน์อะไรบ้าง
- 4.2 ครูถามนำว่าเราจะนำแนวคิดและประโยชน์ไปใช้ในการเรียน การทำงาน และในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
- 4.3 ครูให้นักเรียนบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในสมุดกิจกรรม
- 4.4 ครูให้นักเรียนเขียนคำพูดชมตนเองในใบกิจกรรม เป็นการบ้าน
- 4.5 ครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

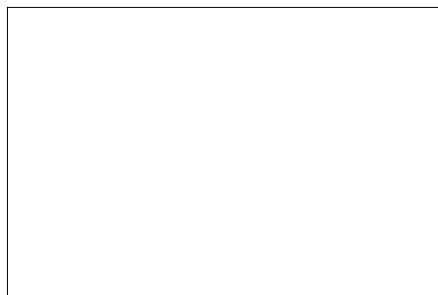
1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และสรุป
3. ประเมินผลจากสมุดกิจกรรม และใบกิจกรรม

ผลการจัดกิจกรรม

นักเรียนทุกคนรู้จักการฝึกการคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก
นักเรียนสามารถพูดด้วยคำพูดที่เป็นทางบวกเกี่ยวกับตนเองได้มากขึ้น
นักเรียนส่วนใหญ่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพูดในทางบวก

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้สามารถจัดให้แตกต่างจากกิจกรรมตัวอย่างได้ โดยพยายามให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และพยายามให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ

ใบความรู้

(แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง “ชมตนเอง”)

ปรัชญาแห่งความสำเร็จ

ถ้าคุณคิดว่า คุณจะพ่ายแพ้แล้วละก็ คุณก็จะพ่ายแพ้ ถ้าคุณไม่คิดว่า คุณอยากจะทำแล้วละก็ คุณก็จะไม่ประสบความสำเร็จอะไรเลยแม้แต่อย่าง เดียว แม้ว่า คุณคิดว่าอยากจะทำนะ แต่คุณว่าไม่สามารถชนะได้ ชัยชนะก็จะไม่ เป็นของคุณ ถ้าคุณเป็นคนที่ไม่พยายามตั้งใจทำแล้วละก็ คุณก็จะพบกับความ ล้มเหลวสิ่งที่พวกเราค้นหาจากโลกนี้ก็คือ ความสำเร็จที่เริ่มจากกำลังใจของ มนุษย์ ทุกสิ่งทุกอย่างคือการตัดสินใจจากสภาพจิตใจของมนุษย์ถ้าคุณคิดว่า คุณ เป็นคนสะเพร่าแล้วละก็ คุณก็จะ เป็นไปตามนั้น

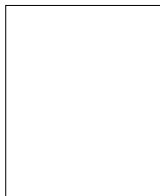
ถ้าคุณคิดว่า คุณจะก้าวไปในตำแหน่งที่สูงแล้วละก็ ก่อนที่คุณจะก้าวไป ถึงตำแหน่งนั้น คุณควรมีความเชื่อมั่นว่า คุณสามารถก้าวไปถึงอย่างแน่นอน การ ต่อสู้ของชีวิต ไม่ใช่ว่าคนที่แข็งแรงและคนที่ทำงานเร็วจะได้เปรียบเสมอไป ไม่ช้า ก็เร็ว คนที่ประสบความสำเร็จก็คือ คนที่เชื่อว่า “ฉันสามารถทำได้”

นโปเลียน ฮิล

ใบกิจกรรม

ให้นักเรียนเขียนคำพูดที่เป็นการชมตนเองต่อไปนี้

ทำหิตนเอง	ฉันทำไม่ได้แน่นอน
ชมตนเอง
ทำหิตนเอง	ฉันไม่กล้าทำหรอก
ชมตนเอง
ทำหิตนเอง	ฉันทำอะไรมีแต่ล้มเหลว
ชมตนเอง
ทำหิตนเอง	ฉันขี้เกียจมาโรงเรียน
ชมตนเอง
ทำหิตนเอง	ฉันลายมือไม่สวยเลย
ชมตนเอง
ทำหิตนเอง	ฉันเล่นกีฬาไม่เป็น
ชมตนเอง
ทำหิตนเอง	ฉันหน้าตาไม่ดีเท่าคนอื่นเลย
ชมตนเอง
ทำหิตนเอง	ฉันอยากเป็นคนอื่น
ชมตนเอง
	ข้อ.....
	ข้อ.....

ตัวอย่างผลงานเด็ก

ใบกิจกรรม ให้นักเรียนเขียนคำพูดที่เป็นแง่บวกต่อไปนี้

ทำหิตตนเอง	ฉันทำไม่ได้แน่นอน
ชมตนเอง	ฉันทำได้แน่นอน
ทำหิตตนเอง	ฉันไม่กล้าทำหอก
ชมตนเอง	ฉันกล้าทำทุกอย่าง
ทำหิตตนเอง	ฉันทำอะไรมีแต่ล้มเหลว
ชมตนเอง	ฉันไม่เคยทำอะไรล้มเหลว
ทำหิตตนเอง	ฉันขี้เกียจมาโรงเรียน
ชมตนเอง	ฉันไม่เคยขี้เกียจที่จะมาโรงเรียน
ทำหิตตนเอง	ฉันลายมือไม่สวยเลย
ชมตนเอง	ฉันลายมือสวยที่สุด
ทำหิตตนเอง	ฉันเล่นกีฬาไม่เป็น
ชมตนเอง	ฉันเล่นกีฬาเป็นทุกชนิด
ทำหิตตนเอง	ฉันหน้าตาไม่ดีเท่าคนอื่นเลย
ชมตนเอง	ฉันหน้าตาดีกว่าคนอื่น
ทำหิตตนเอง	ฉันอยากเป็นคนอื่น
ชมตนเอง	ฉันไม่อยากเป็นคนอื่นเพราะตัวเองดีอยู่แล้ว

ชื่อ ด.ญ. แพร นามสกุล.....

ชั้น ป. 3/7

ตัวอย่างผลงานเด็ก

ใบกิจกรรม ให้นักเรียนเขียนคำพูดที่เป็นแง่บวกต่อไปนี้

ทำหิตตนเอง	ฉันทำไม่ได้แน่นอน
ชมตนเอง	ฉันทำได้แน่นอน
ทำหิตตนเอง	ฉันไม่กล้าทำหรอก
ชมตนเอง	ฉันกล้าทำจ้ะ
ทำหิตตนเอง	ฉันทำอะไรมีแต่ล้มเหลว
ชมตนเอง	ฉันทำอะไรดีเยอะมากเลย
ทำหิตตนเอง	ฉันขี้เกียจมาโรงเรียน
ชมตนเอง	ฉันชอบมาโรงเรียน
ทำหิตตนเอง	ฉันลายมือไม่สวยเลย
ชมตนเอง	ฉันลายมือสวยจังเลย
ทำหิตตนเอง	ฉันเล่นกีฬาไม่เป็น
ชมตนเอง	ฉันเล่นกีฬาเป็น
ทำหิตตนเอง	ฉันหน้าตาไม่ดีเท่าคนอื่นเลย
ชมตนเอง	ฉันหน้าตาดีกว่าใครเลย
ทำหิตตนเอง	ฉันอยากเป็นคนอื่น
ชมตนเอง	ฉันเป็นตัวของตัวเอง

ชื่อ ด.ญ. สรัญธร นามสกุล.....

ชั้น ป. 3/9

ครั้งที่ 7

กิจกรรมเกมมองเห็นส่วนที่ดีของเพื่อน

- จุดมุ่งหมาย**
1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักมองหาข้อที่ดีหรือส่วนที่ดีของผู้อื่น
 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นคนมองคนอื่นในแง่ดี

แนวคิด บุคคลทั่วไปมีทั้งข้อดีและข้อเสียปะปนกันไป การที่เรารู้จักและสนใจมองหาเฉพาะส่วนที่ดีของผู้อื่น และหัดมองข้ามสิ่งที่ไม่ดีเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปบ้าง จะทำให้เรามีเพื่อนมาก และทำให้มีความสุขทั้งสองฝ่าย

- สื่อ**
1. กระดาษ A4 ที่วาดเป็นรูปต่างๆ ด้านบน ส่วนด้านล่างมีเส้นบรรทัดให้
 2. ใบความรู้

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลม 2 วง (วงกลมวงนอก และวงกลมวงใน) ให้นักเรียนที่ยืนเป็นวงกลมวงในหยุดอยู่กับที่ ส่วนวงกลมวงนอกเดินจับคู่กัน และสนทนาถึงความประทับใจที่มีต่อเพื่อน (ความดี ความประทับใจของ

ตอนนี้ใครอยากจะบอกอะไรให้เพื่อนรู้(ให้บอกเพื่อนได้) ในขั้นตอนนี้ครูกระตุ้น
เพื่อให้ นักเรียนกล้าที่จะบอกเพื่อน

1.2 เมื่อวงกลมวงนอกเดินบอกเพื่อน ๆ หมดทุกคนแล้วก็สลับให้วงกลม
วงนอกหยุดให้วงกลมวงในเดินไปรอบ ๆ เพื่อน บอกความดี ความประทับใจของ
ตนกับเพื่อนนักเรียนวงนอก

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมใหญ่หันหน้าเข้าหากัน จากนั้นครูแจก
กระดาษ A4 ที่วาดเป็นรูปต่าง ๆ ด้านบนส่วนด้านล่างมีเส้นบรรทัดให้เขียน
และในกระดาษแผ่นนี้จะมีชื่อของนักเรียนในกลุ่ม แผ่นละ 1 ชื่อ

2.2 ให้นักเรียนเขียนส่วนที่ดีของเพื่อนที่มีชื่อตามกระดาษ เมื่อ
เขียนเสร็จแล้วให้ส่งต่อไปให้เพื่อนคนต่อไปตามเข็มนาฬิกา เพื่อนคนต่อไปก็จะ
เอากระดาษที่มีชื่อของเพื่อนคนต่อไปอีก เมื่อเพื่อนทุกคนเขียนเสร็จแล้ว ก็ให้
มอบกระดาษแผ่นนี้ให้ตามเจ้าของชื่อ แล้วให้ทุกคนปรบมือแสดงความยินดีกับ
เพื่อน

2.3 ให้นักเรียนคนที่นั่งถัดจากเพื่อนที่อยู่ตรงกลางวงตามเข็มนาฬิกา
ออกมา แล้วให้เพื่อนที่เหลือเขียนความดี ความน่ารัก ความชื่นชม ให้กับ
นักเรียนคนที่นั่งอยู่กลางวง เช่นเดียวกับเพื่อนคนแรก ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบ
หมดทุกคน

2.4 ครูแจกใบสังเกตการณ์ให้กับนักเรียนที่เป็นผู้สังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 ครูให้นักเรียนแลกเปลี่ยนกันอ่านข้อดีของเพื่อนแต่ละคน ดูว่า
แต่ละคนเขียนเหมือนกับของเราหรือไม่

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพูดคุยถึงความรู้สึกของแต่ละคน ที่ได้รับการเขียนความดี ความชื่นชม ความน่ารักของตนจากเพื่อน

3.3 ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่ากิจกรรมนี้ให้ประโยชน์หรือข้อคิดอะไรกับเราบ้าง เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูให้นักเรียนสรุปร่วมกันว่า ได้ข้อคิดอะไรบ้าง จากการทำกิจกรรมนี้

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติมจากใบความรู้

4.3 ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกจากการทำกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการเขียนส่วนที่ติของเพื่อน
3. ประเมินผลจากสมุดกิจกรรมนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

- กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักมองหาข้อดีของผู้อื่น ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นเกมที่ฝึกให้เด็กมองคนอื่นในแง่ดี

- การดำเนินกิจกรรมค่อนข้างช้า เพราะช่วงที่เขียนความดีของเพื่อน นักเรียนจะคิดนาน ต้องนั่งคิดสักพักก่อนแล้วจึงเขียนได้ แสดงว่านักเรียนมีการคิดค้นหาความดีของเพื่อน เมื่อเขียนเสร็จแล้วก็มอบข้อความที่เขียนความดีให้กับเพื่อนคนนั้น ครูซักถามความรู้สึกของคนที่ได้รับมอบ (ข้อความที่เกี่ยวกับความดีของตน) เขา รู้สึกว่า ภาควุฒิใจในตนเองมาก รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่ามากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอรูปแบบของกิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้เพื่อให้เหมาะสมและน่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น วาดภาพเป็นรูปคนแต่ตัดรูปใบหน้าออก เพื่อให้นักเรียนคนที่ละให้เพื่อนเขียนความดีของตนออกมา แล้วยื่นเอาใบหน้าของตนเข้าไปใส่แทนแล้วเพื่อนที่นั่งอยู่ก็เขียนความดีของเพื่อนคนที่ออกไป

ใบความรู้

(แผนการจัดกิจกรรม เรื่อง ามองเห็นส่วนที่ดีของเพื่อนำ)

คนทุกคนเกิดมามีทั้งข้อดีและข้อเสียด้วยกันทั้งสิ้น ในการค้นหาข้อดีของผู้อื่น โดยเฉพาะคนที่ไม่คุ้นเคย หรือไม่ชอบกัน จะทำให้เกิดความลำบาก เพราะฉะนั้นเราควรให้ความสนใจ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกันในการค้นหาข้อดีของผู้อื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดความสุขด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย

ชื่อ.....

❁ _____ ❁ _____

_____		_____
_____		_____
_____		_____

❁ _____ ❁ _____

❁ _____

❁ _____

ใบสังเกตการณ์

1. ให้นักเรียนบันทึกคะแนน โดยวงกลมรอบคะแนนหน้าข้อความที่พบ
(1 = พอใช้, 2 = ดี)
 - 1.1 ในขณะที่ทำกิจกรรมพบว่านักเรียนแสดงอาการ
 - 1 2 ให้ความร่วมมือดี
 - 1 2 เต็มใจเขียนความดีให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ
2. นักเรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มเมื่ออ่านข้อความดีที่เพื่อนสมาชิกเขียนให้กับตนเองแล้วรู้สึก
 - 1 2 เฉยๆ
 - 1 2 ดีใจ
 - อื่นๆ

-
-
3. นักเรียนมีข้อคิด หรือข้อควรเสนอแนะอะไรบ้าง
-
-

ครั้งที่ 8

กิจกรรม กรณีศึกษา “เรื่อง สำลีสผู้มีน้ำใจ”

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อน
 2. เพื่อให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง

แนวคิด คนเราเกิดมามีความแตกต่างกันทั้งร่างกาย ความคิด ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม แต่เราก็สามารถอยู่ร่วมกันได้ ถ้าเราเข้าใจกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน ผู้ที่ได้รับการยอมรับจะเกิดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง

สื่อ กรณีศึกษา สำลีสผู้มีน้ำใจ

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

- 1.1 สนทนาและทักทายนักเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี
- 1.2 ครูสนทนาและซักถามนักเรียน การให้ความช่วยเหลือเพื่อนหรือ

บุคคลอื่น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยให้นักเรียนจับสลาก ใครได้หมายเลขใด ก็ให้อยู่ในกลุ่มนั้น ซึ่งแบ่งกลุ่มทั้งหมดออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน

2.2 ครูแจกกรณีตัวอย่างสำลีสู่มีน้ำใจให้นักเรียนทุกคน โดยให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับไปให้เพื่อนสมาชิก แล้วศึกษาจากกรณีตัวอย่างที่แจกให้ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ สนทนาและปรึกษากัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปความคิดเห็นจากที่เพื่อนสมาชิกในกลุ่มตอบ แล้วส่งตัวแทนออกมา รายงาน

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 ถ้านักเรียนเป็นสำลี นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

3.2 มีวิธีการอื่น ๆ อีกหรือไม่ที่จะทำให้เพื่อน ๆ ยอมรับในตัวของสำลี

3.3 ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของสำลี นักเรียนจะช่วยเพื่อนหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.4 นักเรียนคิดว่าควรทำตัวอย่างไร จึงจะทำให้คนเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

3.5 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการอ่านกรณีตัวอย่าง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูให้นักเรียนสรุปร่วมกันโดยครูใช้คำถามถามต่อไปนี้

4.1.1 เราจะนำเอาหลักการที่ได้จากกิจกรรมนี้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

4.1.2 ให้นักเรียนบอกวิธีการที่จะทำให้เพื่อน ๆ รักและยอมรับในตัวซึ่งกันและกัน

4.1.3 ครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน

5.2 สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

5.3 ประเมินผลจากสมุดกิจกรรมนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ถึงการกระทำที่จะทำให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน และคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้

ในการดำเนินกิจกรรม นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นร่วมกันดี นักเรียนเกือบทั้งหมดทำงานเร็วขึ้น นักเรียนสามารถบอกถึงการปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา เช่น นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ต้องไม่เกรงเพื่อน ๆ ช่วยเหลือและมีน้ำใจให้เพื่อน ต้องยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอกิจกรรมอาจสร้างเรื่องกรณีตัวอย่างในลักษณะที่เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ให้รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา การควบคุมอารมณ์ของตนเอง เป็นต้น

กรณีศึกษาเรื่อง “สำลีผู้รักน้ำใจ”

แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง สำลีผู้รักน้ำใจ

สำลีเป็นเด็กหญิงหน้าตาไม่ค่อยน่ารัก ผิวสีดำนามาก ผมหยิกหยอง ถึงรูปร่างหน้าตาไม่ค่อยดีเท่าไร แต่สำลีก็เป็นคนที่จิตใจดี มีความเมตตา กรุณา ชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ถึงกระนั้นเพื่อน ๆ ก็ยังไม่ค่อยชอบเท่าไร อยู่มาวันหนึ่ง คุณครูมอบหมายงานให้จัดบอร์ดนิทรรศการ โดยครูแบ่งกลุ่มให้ช่วยกันรับผิดชอบ แต่เพื่อน ๆ ในกลุ่มของสำลีไม่ช่วยสำลีทำ พอสำลีจัดเสร็จแล้วเขาก็เขียนชื่อผู้จัดทำโดยเขียนรายงานชื่อเพื่อน ๆ ในกลุ่มทุกคน เมื่อคุณครูมาดูผลงาน คุณครูก็กล่าวชมเชยว่าทำงานได้ดีมาก แทนที่สำลีจะฟ้องครูว่าเพื่อน ๆ ไม่ช่วยทำเลย สำลีก็ไม่พูด พอเพื่อน ๆ ในกลุ่มได้ยินและได้เห็นผลงานและต่างก็รู้สึกดีใจที่คุณครูไม่ดูและไม่ทำโทษเนื่องจากไม่ช่วยเพื่อนทำ แต่กลับได้รับคำชมเชยแทน เพื่อน ๆ ที่ไม่ได้ช่วยสำลีต่างก็รู้สึกซาบซึ้งและกล่าวขอบคุณสำลีที่มีน้ำใจต่อพวกเขา พวกเขาจะไม่ลืมน้ำใจของสำลีเลยและสัญญาว่าต่อไปจะไม่ทำเช่นนั้นอีก

ให้ทุกคนในกลุ่มตอบคำถามต่อไปนี้แล้วให้ประธานกลุ่มแต่ละกลุ่มนำเสนอ

1. ถ้านักเรียนเป็นสำลีนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
2. มีวิธีการอื่น ๆ อีกหรือไม่ที่จะทำให้เพื่อน ๆ ยอมรับในตัวของสำลี
3. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของสำลี นักเรียนจะช่วยเพื่อนทำหรือไม่เพราะเหตุใด
4. นักเรียนคิดว่าควรทำอย่างไร จึงจะทำให้คนเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษากรณีตัวอย่างนี้

ครั้งที่ 9

กิจกรรมบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง
“ความมีเมตตากรุณา”

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนให้เป็นที่รักของเพื่อนๆ ได้
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำแนวทางที่ได้จากการทำกิจกรรมแล้วนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้
 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนๆ
 4. เพื่อให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในการที่จะทำดีต่อไป

แนวคิด การรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา รวมทั้งการให้ความรักความเมตตาต่อผู้อื่น ทำให้คนเราอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ทั้งผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้ได้รับความช่วยเหลือ

- สื่อ
1. เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “ความมีเมตตากรุณา”
 2. สมุดกิจกรรม

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาซักถามนักเรียนว่า เคยสงสัยและให้ความช่วยเหลือผู้อื่นบ้างหรือไม่ และให้ยกตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูขออาสาสมัครที่จะแสดงบทบาทสมมุติได้เตรียมการแสดงจำนวน 6 คน

2.2 ครูแจกเอกสารบทบาทสมมุติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและให้เตรียมตัวแสดง พร้อมจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง (ใช้เวลา 3 นาที)

2.3 ให้นักเรียนเริ่มแสดงบทบาทสมมุติตามบทบาทของตนที่ได้รับ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดู ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เรื่องราว หลังจากการแสดงเสร็จให้นักเรียนตั้งคำถามนำแล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับบทบาทสมมุติที่แสดงไปในหัวข้อต่อไปนี้

3.1.1 นักเรียนคิดว่า มนฤดี และลลิตา เป็นคนมีนิสัยอย่างไร แตกต่างจากสุนัขและสร้อยอย่างไร

3.1.2 ใครควรได้รับการยกย่องว่าเป็นคนมีเมตตาต่อเพื่อน เพราะอะไร

3.1.3 ถ้าเป็นนักเรียน นักเรียนจะเลือกทำตามอย่างใครดี เพราะอะไร

3.2 ครูซักถามนักเรียนว่านักเรียนจะนำสิ่งใดในเรื่องนี้ไปใช้ในชีวิต

ประจำวันของตน

3.3 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวกับความมีเมตตากรุณาที่ตนเองมีต่อผู้อื่น หรือได้เคยให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติเรื่องเกี่ยวกับความมีเมตตากรุณา

4.2 ครูให้นักเรียนอ่านสรุปแผนภูมิ ความมีเมตตากรุณา

คนมีน้ำใจ	เมตตา	การุณยภาพ
จะเอื้อมอบ	ไปทั่ว	ทุกแห่งหน
ถ้ามีความ	ชอบธรรม	จะนำตน
ไปสู่ผล	ความดี	เป็นศรีตน

กนก จันทร์จรัส. (2533:544)

4.3 ครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน
3. ประเมินจากการบันทึกกิจกรรมของนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทให้ แต่จะมีสถานการณ์มาให้ 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 กิจกรรมนี้เป็น

กิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ
ไมตรีที่ต่อกัน

ในการแสดงบทบาทสมมุติในลักษณะนี้ เรียกความสนใจในกลุ่มได้
ไม่ค่อยดีนัก เพราะตอนที่แสดงนั้นนักเรียนพูดแล้วก็จะอดหัวเราะไม่ค่อยได้
นักเรียนก็ขอแสดงใหม่อีก รอบที่ 2 ดีขึ้นมาก แต่ในช่วงอภิปราย วิเคราะห์
แสดงความคิดเห็น นักเรียนส่วนใหญ่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นดี ส่วนใหญ่จะ
ยกมือตอบช่วยกันตอบ

ข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินกิจกรรมแบบบทบาทสมมุตินั้น นักเรียนคนที่นั่งดูมัก
ไม่ค่อยให้ความสนใจเท่ากิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ

สถานการณ์

ความมีเมตตากรุณาต่อผู้อื่น
ตอนที่ 1

เวลาพักกลางวันในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงอยู่ในห้องเรียน 3-4 คน ซึ่งกำลังนั่งอยู่กับสมุดงานด้วยใบหน้าไม่ค่อยดี นักเรียนทั้ง 3-4 คน ยังคงทำงานต่อไป โดยไม่ลงไปรับประทานอาหารกลางวัน และก็ไม่ได้ไปเล่นกับเพื่อนๆ เวลาต่อมา ด.ญ. มนฤดี และ ด.ญ. ลลิตา ก็เดินเข้ามาในห้องเรียน ทั้งสองเห็นเพื่อนกำลังนั่งทำงานอยู่ ก็เข้ามาทักทาย ลลิตาพูดว่า “ทำงานไม่เสร็จอีกตามเคยละสิ ช่วยไม่ได้อยากทำตัวเองออกไปเล่นเลย” มนฤดีก็พูดขึ้นว่า ลลิตาไปกันดีกว่าอย่าไปสนใจพวกเขาเลย ไปเล่นให้สนุกดีกว่า

ความมีเมตตากรุณาต่อผู้อื่น
ตอนที่ 2

เวลาพักกลางวันในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอยู่ในห้องเรียน 3-4 คน ซึ่งกำลังนั่งอยู่กับสมุดงาน ด้วยใบหน้าไม่ค่อยดีนัก นักเรียนทั้ง 3-4 คน ยังคงทำงานต่อไป โดยไม่ลงไปรับประทานอาหารกลางวัน และก็ไม่ได้ไปเล่นกับเพื่อนๆ เวลาต่อมา ด.ญ. สุวนันท์ และ ด.ช. ศรธรรม ก็เดินเข้ามาในห้อง ทั้งสองเห็นเพื่อนกำลังทำงานอยู่ก็เข้ามาทักทาย

ด.ญ. สุวนันท์ พูดขึ้นว่า “เฮ้ จารุณี ชลิตา ฝันดี ฝันเด่น ไม่ลงไปปรับประทานอาหารเธอ” เพื่อน ๆ เหล่านั้นต่างก็ตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า “เรายังทำงานไม่เสร็จเลย เราไม่เข้าใจเรื่องที่ครูสอนเลย” สุวนันท์และศรธรรมเป็นเด็กฉลาดเรียนเก่ง ทั้งสองคนก็ช่วยอธิบายให้เพื่อน ๆ ฟัง จนเพื่อน ๆ เข้าใจ และไม่นานเพื่อน ๆ ก็ทำงานเสร็จทุกคน เพื่อน ๆ เหล่านั้นต่างก็ดีใจและมีสีหน้าดีขึ้น สุวนันท์ก็พูดขึ้นว่า “ทำเสร็จแล้วก็รีบไปทานข้าวเสียเถอะ เดี่ยวจะหมดเวลาก่อน” ศรธรรมก็พูดขึ้นอีกว่า “ต่อไปเราจะช่วยอธิบายให้พวกเธอฟังอีก ถ้าพวกเธอไม่เข้าใจตกลงมั้ย” เพื่อน ๆ รีบตอบตกลงทันที และก็พูดขึ้นว่า ดีจังเลยต่อไปเราจะขยันและตั้งใจเรียนเหมือนเธอ ศรธรรมและสุวนันท์ต่างก็ยิ้มด้วยความภาคภูมิใจ พวกเขาเหล่านั้นต่างก็มีใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส และกล่าวขอบคุณในความมีน้ำใจของเพื่อนทั้งสอง

ครั้งที่ 10

กิจกรรมกรณีตัวอย่าง “เรื่องของศรราม”

- จุดมุ่งหมาย**
1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เห็นถึงความสามารถ และเห็นคุณค่าในตนเอง
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเอง และบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้
 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครู และครอบครัว

แนวคิด การดำรงชีวิตอยู่ในสังคม รู้จักยับยั้งชั่งใจ ต้องมั่นคง ในความดีของตน รู้จักวิธีการปรับปรุงตัวเอง ซึ่งจะทำให้ ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

- สื่อ** แผ่นข้อความกรณีตัวอย่าง “เรื่องของศรราม” และบัตรคำสั่ง
จำนวน 30 แผ่น
- จำนวนสมาชิก** 30 คน
- เวลา** 60 นาที

ขั้นตอนในการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูกล่าวนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการสนทนาและทักทายนักเรียน ชักถามนักเรียนถึงความรู้สึกในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ผ่านมา

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยใช้เพลง “ลมพัด” เพื่อแบ่งกลุ่ม

2.2 ครูแจกแผ่นข้อความเรื่องของศรธรรม และบัตรคำสั่งจำนวน 30 แผ่น โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับกรณีตัวอย่าง โดยใช้เวลา 10 นาที ในหัวข้อคำถามจากบัตรคำสั่ง

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานเกี่ยวกับผลการอภิปราย “เรื่องของศรธรรม”

3.2 ครูให้นักเรียนรวมเป็นกลุ่มใหญ่ แล้วให้ร่วมกันแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

3.2.1 ในชีวิตจริงของนักเรียน นักเรียนได้รับการยอมรับจากครู และครอบครัวหรือไม่เพราะอะไร นักเรียนควรปรับปรุงตนเองอย่างไรเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากครูและครอบครัว

3.2.2 การวางแผนทางในการนำไปใช้เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากครู และครอบครัว ในเรื่องความรับผิดชอบ และการประสพผลสำเร็จตามที่ตนตั้งเป้าหมายเอาไว้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

41 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

42 ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ติดต่อกันเอง เห็นถึงความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถยอมรับตนเอง และรู้จักวิธีปรับปรุงตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองต้องการได้ รวมทั้งเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครูและครอบครัว

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม อภิปรายและแสดงความคิดเห็น

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมกรณีตัวอย่าง “เรื่องของศรธรรม” เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ติดต่อกันเอง ให้รู้จักมองเห็นถึงความสามารถของตน และเห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักยอมรับตนเอง และรู้จักวิธีปรับปรุงตนเอง

ในการจัดกิจกรรมนี้นักเรียนแบ่งกลุ่มเร็วมาก นักเรียนแต่ละกลุ่มให้ความร่วมมือ แสดงความคิดเห็น และช่วยกันภายในกลุ่มของตนเองได้ดี ในแต่ละกลุ่มมีระเบียบมากขึ้น ไม่เสียงดังมากขณะที่แสดงความคิดเห็น และขณะที่เพื่อน ๆ แต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายหน้าชั้น นักเรียนในกลุ่มตั้งใจทำดีมาก เพราะชื่อของศรธรรมเป็นชื่อตัวแสดงในบทบาทสมมุติ กิจกรรมนี้นักเรียนกล้าแสดงออกมาก ยกมือแสดงความคิดเห็นกันมาก นักเรียนชายจะยกมืออยากแสดงความคิดเห็นหมดทุกคน

ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมในลักษณะของกรณีตัวอย่างนั้นอาจตัดแปลง และสร้างเรื่องที่น่าสนใจ และมีข้อคิด นักเรียนจะแสดงความคิดเห็นและได้เรียนรู้จากเรื่องได้ดี

เรื่องของศรธรรม

ศรธรรมเป็นบุตรชายคนเดียวในบ้าน ครอบครัวของศรธรรมเป็นครอบครัวที่ร่ำรวย มีกิจการหลายแห่ง ศรธรรมเป็นเด็กที่มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาดแต่เป็นคนที่ชอบเอาแต่ใจตนเอง คบเพื่อนเกเร ไม่ตั้งใจเรียน และชอบใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย มารดาของศรธรรมเป็นแม่บ้านส่วนบิดาของศรธรรมทำงานเพียงคนเดียว ต่อมาบิดาของศรธรรมล้มป่วยลง และต้องใช้จ่ายเงินเพื่อรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก ส่วนกิจการหลายแห่งของบิดาถูกปิดลง เนื่องจากเศรษฐกิจไม่ดี และในที่สุดครอบครัวของศรธรรมก็จมนลง ศรธรรมก็ขาดเรียนบ่อยขึ้นจนกระทั่งสอบตกหลายวิชา ครูและมารดาก็คอยตักเตือนอยู่เสมอ ศรธรรมก็ไม่เชื่อฟังแต่ในจิตใจลึก ๆ ของศรธรรมแล้วศรธรรมอยากเป็นทหาร อยู่มาวันหนึ่งศรธรรมก็นั่งคิดทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาที่ตนเองทำไปนั้นไม่ถูกต้อง และไม่มีอะไรดีขึ้นถ้าหากทำตัวเช่นนี้ต่อไป ศรธรรมก็นั่งคิดถึงความหวังที่ตนเองหวังไว้คือเขาอยากเป็นทหาร เขาก็คิดว่าถ้าหากทำตัวเองเหมือนที่ผ่าน ๆ มาเขาอาจจะไปไม่ถึงเป้าหมายที่เขาตั้งใจไว้ ศรธรรมเริ่มทำตัวใหม่ ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ตั้งใจเรียน หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและช่วยเหลืองานบ้าน ช่วยเหลือครูและเพื่อน จนกระทั่งเขาได้รับรางวัลเรียนดีเป็นนักเรียนดีเด่นของโรงเรียน ต่อมาเขาก็สอบเข้าศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อย จปร. ได้สำเร็จได้เป็นทหารอย่างที่เขาตั้งใจไว้ ทำให้ครูและมารดา รวมทั้งเพื่อน ๆ ต่างก็แสดงความดีใจกับศรธรรม

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนในกลุ่มดำเนินการอภิปราย
ร่วมกันในหัวข้อต่อไปนี้

1. ถ้านักเรียนเป็นศรัทธา นักเรียนจะทำอย่างไร
2. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ศรัทธามีพฤติกรรมที่ไม่ดี
3. อะไรทำให้ศรัทธาบรรลุถึงเป้าหมายที่เขาได้ตั้งใจไว้
4. นักเรียนเคยตั้งความหวังอะไรบ้าง และทำอย่างไรจึงจะบรรลุถึงเป้าหมายที่นักเรียนต้องการ

ครั้งที่ 11

กิจกรรมบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่อง
“ครอบครัวของมนุษย์ต่างดาว”

จุดมุ่งหมาย

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตน เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากครอบครัว
2. นักเรียนสามารถบอกความสัมพันธ์เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างตนเองกับสมาชิกในครอบครัว

แนวคิด

พ่อ แม่ เป็นบุคคลที่มีพระคุณต่อเรา เป็นผู้ให้กำเนิดเราก่อนให้ความรัก ความจริงใจ คอยช่วยเหลือ ส่งเสริม และให้กำลังใจ ฉะนั้นเราจำเป็นต้องตอบแทนพระคุณท่าน โดยการทำความดี มีความรับผิดชอบ ทำตัวให้เป็นที่ยรักของท่าน และพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพี่ๆ น้องๆ ซึ่งจะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สื่อ

1. รูปภาพที่แสดงความรักระหว่างพ่อลูก แม่ลูก หรือพ่อแม่ลูก
2. กระดาษฟ้านบอร์ด
3. สีเทียน หรือสีชอล์ค

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการนำเอาภาพที่แสดงความรักระหว่างพ่อลูก แม่ลูก หรือ พ่อแม่ลูก มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาและซักถามเกี่ยวกับภาพ

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

21 ครูซักถามนักเรียนว่า ถ้าสมมุติว่ามีครอบครัวมนุษย์ต่างดาว ครอบครัวหนึ่งนั่งงานบินลงมาอยู่ที่เมืองไทย มนุษย์ต่างดาวครอบครัวนี้ก็จะช่วยกันคิด และปรึกษากันว่าทำอะไรจะทำให้ครอบครัวเรามีความสุข เป็นครอบครัวที่อบอุ่น เข้าใจกัน และลูก ๆ ก็ต้องทำตัวให้เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่

22 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน จากนั้นครูแจกซองบัตรคำบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ ลูก (พี่, น้อง) ให้กลุ่มละ 1 ซอง)

23 ให้แต่ละกลุ่มสมมุติว่ากลุ่มของนักเรียนนั้นเป็นครอบครัวของมนุษย์ต่างดาว ให้ช่วยกันคิดและปรึกษากันว่าทำอะไรจึงจะทำให้ครอบครัวมีความสุข (นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนบทบาทของแต่ละคนว่าจะทำอะไร เช่น พ่อต้องทำตัวอย่างไร แม่ต้องทำตัวอย่างไร ลูกทำตัวอย่างไร)

24 ให้แต่ละกลุ่มวาดภาพและระบายสีครอบครัวมนุษย์ต่างดาว ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีความสุข อบอุ่น

25 ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานบทบาทของตนตามที่ได้รับจากบัตร

คำต่างดาว เช่น พ่อ แม่ ลูก (พี่ น้อง) ว่าควรทำตัวอย่างไร

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์โดยครูใช้คำถาม ถามนำดังนี้

- 3.1 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับบทบาทที่สมมุติว่าตัวเองเป็นมนุษย์ต่างดาว
- 3.2 นักเรียนเห็นด้วยกับครอบครัวมนุษย์ต่างดาวกลุ่มใด เพราะอะไร
- 3.3 มีอะไรบ้างที่นักเรียนทำแล้วจะได้รับการยอมรับจากครอบครัว
- 3.4 ให้อาสาสมัครออกมาเล่าถึงความสัมพันธ์เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างตนเองกับพ่อ แม่ พี่น้อง ของตน

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

- 4.1 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้
- 4.2 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้
- 4.3 นักเรียนจะนำแนวคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
- 4.4 ครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. ประเมินผลจากสมุดกิจกรรมนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเพื่อฝึกให้นักเรียนทราบบทบาทของคนในครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของครอบครัวได้

ในการดำเนินกิจกรรมเด็กสนใจให้ความร่วมมือและแสดงความคิดเห็น มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งที่ค่อนข้างขุ่นวาย ทำไปหัวเราะกันไป แต่นักเรียนก็ร่วมมือกันดี แม้ว่าจะใช้เวลามากกว่ากลุ่มอื่นเล็กน้อย

นักเรียนในแต่ละกลุ่มสามารถบอกบทบาท และหน้าที่ของพ่อแม่ พี่และน้องที่ดีได้ และสามารถบอกวิธีการทำตนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของครอบครัวตนเองได้

ย่อต้นฉบับ น.88 ลงหน้า 105

ย่อต้นฉบับ น.89 ลงหน้า 106

ย่อต้นฉบับ น.90 ลงหน้า 107

ครั้งที่ 12

กิจกรรมเกมการทำงาน ร่วมกัน : ตัดถนน ให้ยาวที่สุด

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการทำงานร่วมกัน
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการคิดแก้ไขปัญหา

แนวคิด

การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันและร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ถ้าหากเราเปรียบเทียบผลงานของเรากับของคนอื่นซึ่งดีกว่า เด่นกว่าจะทำให้เราไม่ค่อยสบายใจ และเกิดความกังวล ถึงแม้ผลงานที่ออกมานั้นจะไม่ดีที่สุด เราก็ควรภูมิใจว่าเราได้ทำได้ดีที่สุดแล้วในครั้งนี้

สื่อ

1. กระดาษ A4 5 แผ่น
2. เชือกฟาง 1 ม้วน

จำนวนสมาชิก

30 คน

เวลา

60 นาที

ขั้นตอนในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงการทำงานกลุ่มให้ดี และมีประสิทธิภาพนั้น ควรทำอย่างไร

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยให้กลุ่ม 1 เร่งเวลา กลุ่ม 2 ไม่เร่ง กลุ่ม 3, 4, 5 ทำไปเรื่อย ๆ

2.2 ให้แต่ละกลุ่มออกมารับกระดาษ A4 กลุ่มละ 1 แผ่น ให้แต่ละกลุ่มมีผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน

2.3 ครูอธิบายวิธีการตัดถนนให้ยาวที่สุด โดยให้นักเรียนใช้มีดฉีกกระดาษ A4 ฉีกอย่างไรก็ได้ ให้มีความยาวที่สุด ซึ่งในการฉีกกระดาษนี้ กระดาษจะต้องเป็นเส้นยาวต่อเนื่องกัน โดยไม่ให้กระดาษขาดออกจากกัน นักเรียนจะต้องช่วยกันคิดหาวิธีฉีก ในขณะที่ทำครูใช้คำถามกระตุ้น ถ้าหากเห็นว่ามีการฉีกหนึ่งเสร็จแล้ว และพูดต่อว่าอีกกลุ่มหนึ่งเมื่อไรจะเสร็จ หากได้ยินสัญญาณแล้วให้ทุกคนหยุดการฉีกกระดาษ

2.4 ครูให้นักเรียนทุกคนดูผลงานที่ทำเสร็จแล้ว จากนั้นให้อาสาสมัครออกมาวัดความยาวของถนนที่ตัด ว่ากลุ่มใดตัดได้ยาวที่สุด

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลาขณะที่งานยังไม่เป็นที่พอใจ

3.2 ให้นักเรียนบอกความรู้สึกและวิธีการทำและบอกถึงปัญหาและ

อุปสรรคที่เกิดขึ้น

3.3 ครูซักถามกลุ่มที่ชนะเลิศสามารถตัดถนนได้ยาวที่สุด เล่าถึงวิธีการทำอย่างไรจึงทำได้ดีชนะเลิศ

3.4 ให้ผู้สังเกตการณ์แต่ละกลุ่มออกมารายงานสิ่งที่สังเกตเห็นให้กลุ่มอื่น ๆ ฟัง

3.5 ครูซักถามถึงการทำงานร่วมกันว่าเรามีแนวคิด วิธีการทำงาน การแก้ไขปัญหาอย่างไร

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูให้นักเรียนสรุปร่วมกันว่า ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรมนี้

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติมจากที่นักเรียนสรุป

4.3 ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกกิจกรรมที่ทำ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการอภิปราย และตอบคำถาม
3. ประเมินจากสมุดบันทึกการทำกิจกรรม

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สามารถร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จได้นอกจากนี้ กิจกรรมนี้ยังฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ไขปัญหา

ในการทำกิจกรรมครั้งนี้ นักเรียนแต่ละคนให้ความสนใจดี และกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็นที่จะช่วยกันฉีกกระดาษ และเพื่อน ๆ

ในแต่ละกลุ่มของตนก็คอยกำกับเพื่อนคนที่ฝึกอยู่ตลอดเวลาของการฝึก บางคนก็คอยลุ้นและให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา มีกลุ่มของเด็กชายบูรณัฐ และเด็กชายอภิภัทรที่กระตือรือร้นจากการทำงานที่เพื่อนดี แต่กลุ่มอื่นๆ ที่เหลือก็ยัง ฝึกต่ออยู่จนหมดเวลา พอหมดเวลาก็นำผลงานมาเปรียบเทียบกัน โดยครูซัก ถามความรู้สึกของนักเรียนเมื่อเปรียบเทียบผลงานแล้วรู้สึกอย่างไร จากนั้นครู ก็ให้ข้อคิดที่ ถ้าหากเราเปรียบเทียบผลงานของเรากับของเพื่อนซึ่งเด่นกว่า ก็ จะทำให้เราไม่ค่อยสบายใจ และเกิดความกังวลถึงแม้ผลงานนั้นจะไม่ได้ที่ สุด เราก็ควรภูมิใจว่าเราได้ทำดีที่สุดแล้ว

ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมในลักษณะนี้ควรเน้นไม่ให้นักเรียนมีการแข่งขันกันมาก ใ้ นักเรียนเห็นการเล่นเป็นเพียงเกมเท่านั้น เพราะกลุ่มนักเรียนที่แพ้ก็จะไม่ค่อย สนุก เวลาครูสรุปกิจกรรมเพิ่มเติมควรเน้นให้ข้อคิดเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ

ครั้งที่ 13

กิจกรรมเกมเมืองสายหมอก เมืองสายรุ้ง

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา
 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงออก และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

แนวคิด ในการทำงานทุกอย่างเมื่อเกิดปัญหาขั้นนั้นย่อมมีทางแก้ไข
ได้เสมอ หากเรารู้จักคิดและพยายามแก้ไข

สื่อ ขว้างจากหนังสือพิมพ์, เพลงบรรเลง

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ การเผชิญกับปัญหา และการตัดสินใจแก้ปัญหาของแต่ละคนก็แตกต่างกันไป ครูยกตัวอย่างจากข่าวเกี่ยวกับการเผชิญกับปัญหาแล้ว หาทางแก้ไขใหม่ให้ได้ดี หรือข่าว

เกี่ยวกับคนที่มีปัญหาแล้วแก้ไขตัดสินใจผิด

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูอธิบายกิจกรรมเมืองสายหมอก เมืองสายรุ้ง โดยให้นักเรียนเข้าแถวไว้อยู่ฝั่งเมืองสายหมอก จากนั้นก็ให้นักเรียนเคลื่อนไหว โดยทำท่าทางไม่ให้ซ้ำกัน จนกระทั่งไปถึงเมืองสายรุ้ง จากนั้นก็มาเข้าแถวที่เมืองสายหมอก ทำเช่นนี้เรื่อยๆ ถ้าใครซ้ำกันคนนั้นแพ้

2.2 เมื่อนักเรียนเข้าใจวิธีเล่นเกมเมืองสายหมอกกับเมืองสายรุ้งแล้ว ครูให้นักเรียนเริ่มเล่น โดยครูเปิดเพลงเบาๆ ประกอบ ใช้เวลา 30 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 ครูซักถามความรู้สึกของนักเรียนที่ได้ทำกิจกรรมนี้ว่า มีความรู้สึกอย่างไร

3.2 ครูซักถามนักเรียนต่อไปว่า เมื่อเราคิดทำทางไว้แล้ว แต่มีคนคิดทำทำทางเหมือนที่เราคิดแล้วเรารู้สึกอย่างไร และนักเรียนทำอย่างไร

3.3 ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า เราได้แนวคิดอะไรจากการทำกิจกรรมนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูให้นักเรียนสรุปร่วมกันว่า ได้แนวคิดอะไรจากการทำกิจกรรมนี้ และสามารถนำเอาหลักการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

4.3 ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกกิจกรรมลงในสมุดกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และอภิปรายร่วมกัน
3. ประเมินจากสมุดกิจกรรมนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา และฝึกให้นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ในการดำเนินกิจกรรม ตอนแรก ๆ นักเรียนส่วนใหญ่จะกลัว พอนักเรียนเริ่มทำกิจกรรมแสดงท่าทางไม่ให้ซ้ำกันข้ามจากเมืองสายหมอกไปยังเมืองสายรุ้งเป็นรอบที่สอง จะสังเกตเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่จะสนใจและคิดแก้ปัญหาของตนไปเรื่อย ๆ ถ้าหากว่าต้องทำซ้ำกับเพื่อน ขณะที่ทำกิจกรรมนักเรียนทุกคนสนุกสนาน และตื่นเต้นมาก

นักเรียนทุก ๆ คนชอบกิจกรรมนี้มาก ถึงแม้ว่าหมดเวลาแล้วก็ยังอยากจะทำกิจกรรมนี้อีก

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการฝึกให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา และฝึกให้เด็กกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยสามารถปรับปรุงกิจกรรมที่ทำในลักษณะนี้ เด็กจะชอบเพราะทั้งสนุกสนาน ตื่นเต้น และมีข้อคิด

ครั้งที่ 14

กิจกรรมกรณีตัวอย่าง “ความผิดพลาดที่น่าตื่นเต้น”

- จุดมุ่งหมาย**
1. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างสร้างสรรค์จากสิ่งที่เคยทำผิดพลาด
 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากสิ่งที่เคยทำผิดพลาด
 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่า ความผิดพลาดนั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้น และเป็นสิ่งที่เรายอมรับได้

แนวคิด ความผิดพลาดไม่ใช่เป็นสิ่งที่เลวร้ายเสมอไป ถ้าเรารู้จักหรือมองไปในแง่อื่นอีกมุมหนึ่ง บางครั้งเราอาจจะต้องทำผิดพลาดก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ต่อไป

สื่อ บัตรรูปภาพข้อความตัวอย่างความผิดพลาดที่น่าตื่นเต้น

จำนวนสมาชิก 30 คน

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยสนทนาและซักถามนักเรียนว่า นักเรียนเคย

ทำอะไรแล้วเกิดความผิดพลาดบ้างหรือไม่ ครูเล่าประสบการณ์ของครูให้นักเรียนฟัง

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม

2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน จากนั้นครูแจกบัตรรูปภาพข้อความตัวอย่างความผิดพลาดที่น่าตื่นเต้นให้แก่ละกลุ่มศึกษา

2.2 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนที่เคยทำผิดพลาดมาแล้วให้เพื่อนในกลุ่มฟัง

2.3 ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาเล่าให้กลุ่มอื่น ๆ ฟัง

2.4 ให้นักเรียนเขียนบันทึก “ความผิดพลาดที่ยิ่งใหญ่ของฉัน” จากใบกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์

3.1 ครูให้นักเรียนทุกคนนั่งเป็นครึ่งวงกลม โดยแต่ละกลุ่มย่อยยังรวมอยู่ในกลุ่มเดิม

3.2 ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานให้เพื่อน ๆ ฟัง ใช้เวลากลุ่มละ 3 นาที เมื่อจบการรายงานแต่ละกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.3 ครูถามคำถามนำเพื่อให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ ตามหัวข้อต่อไปนี้

3.3.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ศึกษาจากกิจกรรมนี้

3.3.2 นักเรียนเคยคิดหรือไม่ว่าความผิดพลาดที่เราทำนั้นจริง ๆ แล้วก็มีประโยชน์ เพราะอะไร

3.3.3 มีนักเรียนคนใดบ้างที่เคยเรียนรู้จากสิ่งที่เคยทำผิดพลาดแล้ว

เล่าสู่เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

4.1 ครูถามนำโดยให้นักเรียนช่วยกันสรุปตามแนวคำถามดังนี้

4.1.1 นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการทำกิจกรรมนี้

4.1.2 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรมนี้

4.1.3 นักเรียนจะนำข้อคิดจากกิจกรรมนี้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนของนักเรียนได้อย่างไร

4.1.4 นักเรียนจะนำหลักการและแนวคิดนี้ไปแนะนำคนอื่นได้อย่างไร

4.2 ครูสรุปหลักการและแนวคิดที่สำคัญของกิจกรรมนี้เพิ่มเติมจากที่นักเรียนสรุป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม การอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. ประเมินผลจากสมุดกิจกรรมนักเรียน

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้จักการแก้ปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาด และเป็นกิจกรรมที่ให้แนวคิดที่ว่า ความผิดพลาดไม่ใช่สิ่งที่เลวร้ายเสมอไป ถ้าเรารู้จักหรือมองอีกแง่มุมหนึ่งว่า คนเราก็อาจเคยทำอะไรผิดพลาดมาก่อน ก่อนที่เราจะเรียนรู้ถึงสิ่งใหม่ๆ ต่อไป

ในการดำเนินกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่ร่วมทำกิจกรรมดี ทุกคนในกลุ่ม จะแสดงความคิดเห็นดี มีนักเรียน 2-3 คน ที่ไม่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น คือ เด็กชายบุลากร เด็กชายบุรณัฐ เด็กชายณัฐดนัย นักเรียนส่วนใหญ่ร่วมกัน ตอบข้อซักถามของครูผู้สอนดี มีนักเรียนสนใจและยกมือแสดงความคิดเห็น ประมาณ 90% และบางคนยกมือแสดงความคิดเห็นแล้วและก็อยากแสดงความคิดเห็นอีก

ข้อเสนอแนะ

ในกรณีที่นักเรียนอยากแสดงความคิดเห็นและยกมืออยากตอบหลายครั้ง ในขณะที่คนอื่น ๆ ยังไม่ได้ตอบ ครูควรทำความตกลงกับนักเรียนก่อน ถ้าคนอื่น แสดงความคิดเห็นหมดแล้ว ก็เริ่มแสดงความคิดเห็นในรอบที่สอง

กลุ่มที่ 1

รูท เวคไฟล์ วิ่งไปวิ่งมาเพื่อทำความสะอาดและปรุงอาหารสำหรับแขกที่มาพักในโรงแรมของเขา ทันใดนั้นเขาก็นึกขึ้นมาได้ว่าเขาลืมทำของหวานสำหรับอาหารเช้า “ไม่มีปัญหา” เขาคิดเอง ฉันจะทำคุกกี้ช็อกโกแลต เขามองหาอาหารรอบ ๆ คราว เพื่อที่จะนำมาทำคุกกี้ช็อกโกแลต แต่สิ่งที่เขามีอยู่ก็คือ นม ช็อกโกแลตกับขนมจำพวกลูกอมหวาน ๆ เขาก็ทุบขนมจำพวกลูกอมหวานนั้น ๆ แล้วก็กวนบนเตาพร้อมกับแป้งที่นวดแล้วทันที อะไรคือสิ่งที่ รูท เวค ไฟล์ คิดประดิษฐ์ขึ้นใหม่นี้ (คำตอบคือ คุกกี้รสช็อกโกแลตชิฟ)

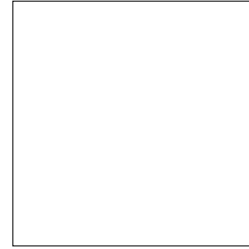
กลุ่มที่ 2

ดอกเตอร์จอห์น เพมเบอร์ตัน ได้ประดิษฐ์คิดค้นสีย้อมผมและสิ่งอื่น ๆ ที่ทำให้เราต้องไปเข้าห้องน้ำบ่อย ๆ ขึ้น ในขณะที่เขากำลังคำนวณสูตรยาที่จะกำจัดความวิตกกังวลและปวดหัวอยู่นั้น เขานึกได้ว่าจะต้องใช้น้ำและน้ำแข็งเพียงชนิดเดียวเท่านั้น แต่บังเอิญผู้ช่วยของเขาได้เติมน้ำธรรมดาจากก๊อกน้ำลงไป อะไรคือสิ่งที่ดอกเตอร์จอห์น เพมเบอร์ตัน และผู้ช่วยของเขาประดิษฐ์ขึ้น (คำตอบคือโคคา โคล่า)

กลุ่มที่ 3

บริษัทผู้ผลิตรายใหญ่แห่งหนึ่งต้องการกาวชนิดพิเศษ ติดดีมากพิเศษสมชื่อเพื่อที่จะแข่งขันกับกาวยี่ห้อหนึ่ง ต่อมาไม่นานก็มีนักวิทยาศาสตร์คนหนึ่งได้สูตรที่เกือบจะสมบูรณ์ แต่กาวของเขา นั้นมันอ่อนเกินกว่าที่จะติดสิ่งต่าง ๆ เข้า

ด้วยกันอย่างถาวรได้ 4 ปีต่อมา ก็มีนักวิทยาศาสตร์คนหนึ่งจากบริษัทเดียวกัน ซึ่งเขาชอบร้องเพลงอยู่ในโบสถ์ แต่เขามีปัญหาเรื่อง กระจกตาที่ติดหน้าของเพลงชอบตกลงพื้นอยู่เรื่อย ๆ จึงทำให้เขานึกขึ้นได้ว่า กระจกที่ติดเบา ๆ น่าจะเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเขาบ้าง

อะไรคือสิ่งประดิษฐ์ที่นักวิทยาศาสตร์คนใหม่นี้ประดิษฐ์ขึ้นมา (คำตอบคือ กระจกใส - อิท - โน้ต (Post - it - Notes) หมายถึง กระจกสำหรับโน้ตข้อความซึ่งมีกาวติดบาง ๆ ด้านบน)

กลุ่มที่ 4

วันหนึ่งในช่วงปิดเทอม ชิโก่ คิดว่าจะทำว้าว ปักเป้า จากนั้นเขาก็นำเอาไม้ไผ่มาเหลาเพื่อที่จะทำตัวว้าวและปักว้าว แต่เผอิญเขาเหลาไม้อ่อนไปหน่อย จึงทำให้เขาทำว้าวปักเป้าไม่ได้ ชิโก่ ก็นึกเสียใจ เพราะไม้ไผ่ที่จะนำมาทำว้าวหมดเสียแล้ว ชิโก่ก็พยายามคิด อยู่เสมอว่าทำอย่างไรดี เขาก็คิดออกว่าเขาจะลองทำ เป็นว้าวชนิดใหม่ลองทายซิว่า ว้าวชนิดนี้คืออะไร (ว้าวตัวเอง)

ใบกิจกรรม

(แผนการจัดกิจกรรม เรื่อง “ความผิดพลาดที่ไม่ตื่นเต้น”)

ความผิดพลาดที่ยิ่งใหญ่ของฉัน

ชื่อ ด.ช. / ด.ญ.

1. สิ่งที่คุณเคยทำผิดพลาด คือ

.....
.....
.....

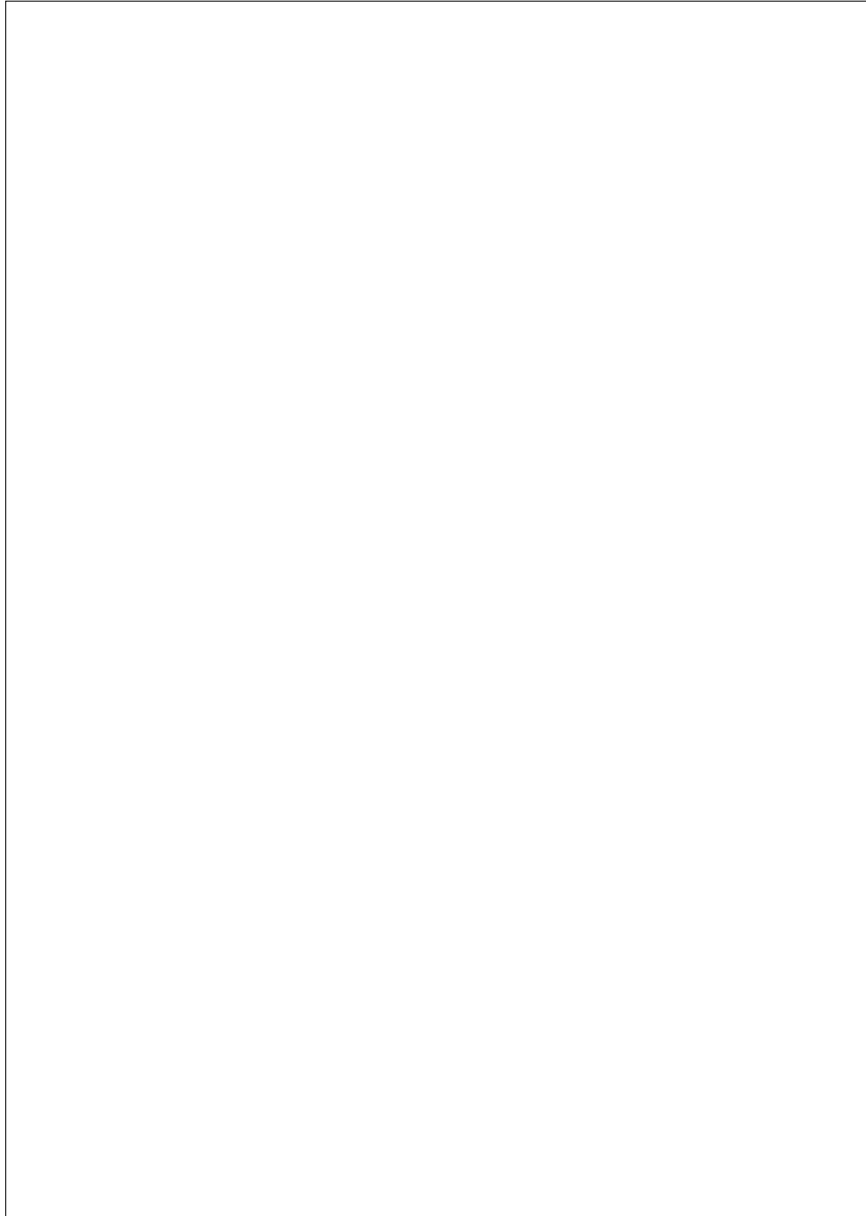
2. สิ่งที่คุณได้เรียนรู้จากความผิดพลาด คือ

.....
.....
.....

3. ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นทำให้เกิดผลต่อฉัน คือ

.....
.....
.....

ครั้งที่ 15

กิจกรรมอำลา

- จุดมุ่งหมาย**
1. นักเรียนสามารถสรุปผลของกิจกรรมสถานสัมพันธ์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองได้
 2. นักเรียนสามารถสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมสถานสัมพันธ์ได้
 3. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมสถานสัมพันธ์

แนวคิด เมื่อเรามาพบกันแล้วก็ต้องมีสักวันหนึ่งที่จากกัน และเมื่อจากกันเราก็ควรสร้างความประทับใจให้แก่กันและกัน จะทำให้เราได้คิดถึงเรื่องราวหรือภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา

- สื่อ**
1. กระดาษที่ตัดเป็นรูปดอกไม้, ต้นไม้ใหญ่ ๆ
 2. เทปเพลงก่อนจากกัน และเครื่องบันทึกเสียง
 3. แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมสถานสัมพันธ์
 4. แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง

เวลา 60 นาที

ขั้นตอนในการดำเนินการ

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลของกิจกรรมสถานสัมพันธ์ที่มีต่อการเห็น

คุณค่าในตนเอง

2. ครูให้นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมสานสัมพันธ์
3. ครูสรุปเพิ่มเติม
4. ครูแจกกระดาษที่ตัดเป็นรูปดอกไม้เล็ก ๆ ให้นักเรียนทุกคนเขียนบรรยายความรู้สึก การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการเปรียบเทียบกับความรู้สึกก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และหลังเข้าร่วมกิจกรรมสานสัมพันธ์
5. ครูนำข้อความที่นักเรียนเขียนติดลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ที่ทำเป็นรูปต้นไม้ใหญ่
6. ครูให้นักเรียนเขียนตอบการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม
7. ครูให้นักเรียนทำแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบทดสอบ H-T-P
8. ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นรูปวงกลมสองวง โดยให้วงกลมวงในหยุดอยู่กับที่ส่วนวงนอกให้เดินเวียนไปทางขวาตามเข็มนาฬิกา กล่าวอำลาซึ่งกันและกันพร้อมด้วยกันนี้ครูเปิดเพลง “ก่อนจากกัน”
9. ครูกล่าวปิดโปรแกรมการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์

ผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมอำลาหรือปิดกิจกรรม ในการปิดกิจกรรมนี้ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ก่อนทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร ก็ให้นักเรียนเขียนความรู้สึกลงในใบกิจกรรม

ขณะทำกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ประมาณ 95% อยากรู้ให้ทำกิจกรรมเช่นนี้อีก เพราะกิจกรรมสนุกและคลายเครียด นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นของตนเองมาก

ภาคผนวก

1. การประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม
แนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
2. รูปภาพการประเมินผลการจัดกิจกรรมสถานสัมพันธ์

การประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม แนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

การประเมินโครงการในครั้งนี้แบ่งออกเป็นผู้ประเมิน 3 กลุ่ม คือ นักเรียน
ครูผู้สอน และผู้บริหาร

ผลการประเมิน ปรากฏผลดังนี้

ก. การประเมินโครงการวิจัยโดยนักเรียนเป็นผู้ประเมิน

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม
แนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ข้อความ	ผลการประเมินรายข้อ (%)
ด้านความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรม	
1. นักเรียนมีความสุขกับการเข้าร่วมกิจกรรม	94.00
2. นักเรียนต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรม	97.60
3. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กิจกรรม	94.40
4. นักเรียนได้อาความรู้ที่ได้จากการทำ กิจกรรมนี้ไปใช้ในห้องเรียน	94.40
5. นักเรียนได้นำเอาความรู้ที่ได้จากการทำ กิจกรรมนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	90.40
6. นักเรียนอยากให้ครูจัดกิจกรรมลักษณะนี้ ในห้องเรียน	86.40

ข้อความ	ผลการประเมินรายข้อ (%)
7. นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมในลักษณะนี้กับการเรียนวิชาอื่น ๆ	72.00
ด้านสื่อและอุปกรณ์	
1. สื่อและอุปกรณ์ที่ครูใช้มีความเหมาะสม	94.40
2. สื่อและอุปกรณ์ที่ครูใช้มีความเพียงพอกับจำนวนเด็ก	90.40
3. สื่อและอุปกรณ์ที่ครูใช้ตรงกับความต้องการของนักเรียน	89.60
4. สื่อและอุปกรณ์ที่ต้นตื้นและทำลาย	84.00
5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	84.60
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	
1. ตรงตามจุดมุ่งหมาย	88.00
2. ครูอธิบายเนื้อหาชัดเจน	95.20
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	97.60
4. บรรยากาศในห้องเรียนอบอุ่นและเป็นกันเอง	94.40
5. วิธีการสอนของครูน่าสนใจ	91.20
6. เนื้อหากิจกรรมที่ทำเหมาะสม	90.40

จากตารางข้างบน แสดงผลการประเมินดังนี้

ผลการประเมินด้านความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
คือ

1. นักเรียนมีความสุขกับการเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 94.00
2. นักเรียนมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 97.60
3. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 94.40
4. นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนี้ไปใช้ในห้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 94.40
5. นักเรียนได้นำเอาความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 90.40
6. นักเรียนอยากให้ครูจัดกิจกรรมลักษณะนี้ในห้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.40
7. นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมในลักษณะนี้กับการเรียนวิชาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 72.00

ผลการประเมินด้านสื่อ และอุปกรณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. สื่อและอุปกรณ์ที่ครูใช้มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.40
2. สื่อและอุปกรณ์ที่ครูใช้มีความเพียงพอกับจำนวนเด็กคิดเป็นร้อยละ 90.40
3. สื่อและอุปกรณ์ที่ครูใช้ตรงกับความต้องการของนักเรียน 89.60
4. สื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและท้าทาย คิดเป็นร้อยละ 84.00
5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 84.60

ผลการประเมินด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ซึ่งมี
มีรายละเอียดดังนี้

1. ตรงตามจุดมุ่งหมาย คิดเป็นร้อยละ 88.00
2. ครูอธิบายเนื้อหาชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 95.20
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 97.60
4. บรรยากาศในห้องเรียนอบอุ่น และเป็นกันเอง คิดเป็นร้อยละ 94.40
5. วิธีการสอนของครูน่าสนใจ คิดเป็นร้อยละ 91.20
6. เนื้อหากิจกรรมที่ทำเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 90.40

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยา สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ข้อความ	ผลการประเมินเป็นต้น (%)
1. ด้านความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรม	92.00
2. ด้านสื่อและอุปกรณ์	88.48
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของครู	92.80

จากตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยา สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษนักเรียนเป็นผู้ประเมิน ซึ่งคิดรวมแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 92.00
2. ด้านสื่อและอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 88.48
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 92.80

สรุป ผลการประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษรวมทุกด้าน ซึ่งประเมินโดยนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 91.29

ข. การประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยครูผู้สอน

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยครูผู้สอน

ข้อความ	ผลการประเมินรายข้อ (%)
ด้านโครงการ	
1. ความเข้าใจถึงความสำเร็จของโครงการ	80.00
2. ความเข้าใจถึงหลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการ	80.00
3. มีประโยชน์ต่อครูผู้สอน	90.00
4. เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของเด็ก	90.00
5. เหมาะสมสำหรับการนำไปเผยแพร่	90.00
6. ควรได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและขยายผลไปสู่ชั้นเรียนระดับอื่นๆ	90.00
ด้านเนื้อหา / กิจกรรม	
1. รูปแบบของกิจกรรมที่ใช้ในโครงการมีความเหมาะสม	80.00
2. กิจกรรมที่ใช้ในโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของโครงการ	80.00

ข้อความ	ผลการประเมินรายข้อ (%)
3. กิจกรรมที่ใช้สามารถพัฒนาศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคลได้	80.00
4. กิจกรรมมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของเด็ก	80.00
5. กิจกรรมที่จัดมีความยืดหยุ่นหลากหลาย	70.00
6. กิจกรรมที่จัดเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง	90.00
7. กิจกรรมน่าสนใจ สนุกสนาน และผสมผสานด้วยความรู้	90.00
8. ระยะเวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	60.00
ด้านผู้เรียน	
1. นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม	90.00
2. นักเรียนมีความสุข สนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรม	90.00
3. นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังการเข้าร่วมโครงการ	80.00
4. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	90.00
5. นักเรียนได้รับความรู้จากการทำกิจกรรม	90.00
ด้านเจตคติ	
1. กิจกรรมมีประโยชน์สำหรับทำกิจกรรมการเรียนการสอน	90.00

ข้อความ	ผลการประเมินรายข้อ (%)
2 ท่านชอบรูปแบบการจัดกิจกรรมนี้	90.00
3 ท่านสามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมนี้ไปใช้ในชั้นเรียนได้	80.00
4 รูปแบบการจัดกิจกรรมนี้สามารถใช้พัฒนาศักยภาพเด็กได้	90.00
5 ท่านมีความเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมนี้ได้	80.00
6 ท่านรู้สึกสนุกสนานและตื่นเต้นเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการนี้	80.00

จากตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินเป็นรายข้อดังนี้

ด้านโครงการ

1. ความเข้าใจถึงความสำคัญของโครงการคิดเป็นร้อยละ 80.00
2. ความเข้าใจถึงหลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 80.00
3. มีประโยชน์ต่อครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 90.00
4. เหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 90.00
5. เหมาะสมสำหรับการนำไปเผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 90.00
6. ควรได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและขยายผลไปสู่ชั้นเรียนระดับอื่น คิดเป็นร้อยละ 90.00

ด้านเนื้อหา/กิจกรรม

1. รูปแบบของกิจกรรมที่ใช้ในโครงการมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 80.00
2. กิจกรรมที่ใช้ในโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 80.00
3. กิจกรรมที่ใช้สามารถพัฒนาศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคลได้ คิดเป็นร้อยละ 80.00
4. กิจกรรมมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของเด็กคิดเป็นร้อยละ 80.00
5. กิจกรรมที่จัดมีความยืดหยุ่นหลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 70.00
6. กิจกรรมที่จัดเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง คิดเป็นร้อยละ 90.00
7. กิจกรรมน่าสนใจ สนุกสนาน และผสมผสานด้วยความรู้ คิดเป็นร้อยละ 90.00
8. ระยะเวลาที่ใช้มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 60.00

ด้านผู้เรียน

1. นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 90.00
2. นักเรียนมีความสุข สนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 90.00
3. นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังการเข้าร่วมโครงการ คิดเป็นร้อยละ 80.00
4. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 90.00
5. นักเรียนได้รับความรู้จากการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 90.00

ด้านเจตคติ

1. กิจกรรมมีประโยชน์สำหรับทำกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 90.00
2. ท่านชอบรูปแบบการจัดกิจกรรมนี้คิดเป็นร้อยละ 90.00
3. ท่านสามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมนี้ไปใช้ในชั้นเรียนได้ คิดเป็นร้อยละ 90.00
4. รูปแบบการจัดกิจกรรมนี้สามารถใช้พัฒนาศักยภาพเด็กได้ คิดเป็นร้อยละ 90.00
5. ท่านมีความเต็มใจเข้าร่วมในกิจกรรมนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ 80.00
6. ท่านรู้สึกสนุกสนานและตื่นเต้น เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการนี้ คิดเป็นร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 แสดงผลโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งประเมินโดยครูผู้สอนดังนี้

ข้อความ	ผลการประเมินรายข้อ (%)
1. ด้านโครงการ	86.67
2. ด้านเนื้อหา / กิจกรรม	78.75
3. ด้านผู้เรียน	90.00
4. ด้านเจตคติ	86.67

จากตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยา สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน ซึ่งคิดรวมแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านโครงการ คิดเป็นร้อยละ 86.67
2. ด้านเนื้อหา / กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 78.75
3. ด้านผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 90.00
4. ด้านเจตคติ คิดเป็นร้อยละ 86.67

สรุปผลการประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยา สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษรวมทุกด้าน ซึ่งประเมินโดยครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 86.67

ค. การประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยผู้บริหาร

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยา สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยผู้บริหาร

ข้อความ	ผลการประเมินรายข้อ (%)
ด้านเจตคติต่อโครงการ	
1. ท่านให้ความสำคัญกับโครงการนี้	91.43
2. ท่านมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ	91.43
3. โครงการนี้สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญา/หลักการและเหตุผลของโรงเรียน	97.14

ข้อความ	ผลการประเมินรายข้อ (%)
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	
1. กิจกรรมและเนื้อหาของรูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม	80.00
2. รูปแบบการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ	80.00
3. สื่อและวัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสม/เพียงพอ	85.71
4. ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมสามารถใช้ในการสอนได้จริง	74.29
5. กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถใช้ในการสอนได้จริง	82.86
ด้านการประเมินผลโครงการ	
1. โครงการนี้สามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้	82.86
2. โครงการนี้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเด็กในชั้นเรียนได้	80.00
3. ระยะเวลาของโครงการมีความเหมาะสม	60.00
4. โครงการที่คิดขึ้นตอบสนองต่อความต้องการของเด็กนักเรียน	77.14
5. ครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	85.71
6. ครูในโรงเรียนเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมในโครงการนี้	85.71
7. ท่านคอยติดตามผลงานอยู่เสมอ	82.86

จากตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินเป็นรายข้อดังนี้

ด้านเจตคติต่อโครงการ

1. ให้ความสำคัญกับโครงการนี้คิดเป็นร้อยละ 91.43
2. มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 91.43
3. โครงการนี้สอดคล้องกับแนวคิด ปรัชญา/หลักการและเหตุผลของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.14

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

1. กิจกรรมและเนื้อหาของรูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 80.00
2. รูปแบบการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 80.00
3. สื่อทางวัสดุ อุปกรณ์ มีความเหมาะสม/เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 85.71
4. ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมสามารถใช้ในการสอนได้จริง คิดเป็นร้อยละ 74.29
5. กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถใช้ในการสอนได้จริง คิดเป็นร้อยละ 82.86

ด้านการประเมินผลโครงการ

1. โครงการนี้สามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้ คิดเป็นร้อยละ 82.86
2. โครงการนี้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเด็กในชั้นเรียนได้ คิดเป็นร้อยละ 80.00
3. ระยะเวลาของโครงการมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 60.00
4. โครงการที่จัดขึ้นตอบสนองต่อความต้องการของเด็กนักเรียน คิดเป็น

ร้อยละ 77.14

5. ครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 85.71

6. ครูในโรงเรียนเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมในโครงการ
คิดเป็นร้อยละ 85.71

7. ผู้บริหารคอยติดตามผลงานอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 82.86

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินความสำเร็จของโครงการจากคณะผู้บริหาร
ของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา

ข้อความ	ผลการประเมินแต่ละด้าน (%)
1. ด้านเจตคติต่อโครงการ	93.33
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	80.57
3. ด้านประเมินผลโครงการ	79.18

จากตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินความสำเร็จของโครงการ จากคณะ
ผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา แยกเป็นแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านเจตคติต่อโครงการ คิดเป็นร้อยละ 93.33

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 80.57

3. ด้านประเมินผลโครงการ คิดเป็นร้อยละ 79.18

สรุปผลการประเมินโครงการของผู้บริหารซึ่งรวมทั้งหมด คิดเป็น
ร้อยละ 82.48

นอกจากนั้นผู้บริหารยังได้ให้ข้อเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
โครงการนี้คือผู้บริหารรู้สึกพอใจ และให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพเด็กที่

มีความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ โดยให้ความเห็นตรงกันว่าโครงการนี้สามารถนำเอากระบวนการนี้ไปใช้กับเด็กทั่วไปได้ นอกจากนั้น ยังได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า สิ่งที่ต้องปรับปรุงในโครงการนี้คือ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดทำโครงการ ควรจะมากกว่านี้ และควรมีการประชุมหรือให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของเด็ก เกี่ยวกับโครงการวิจัยแต่ละสาขาที่จัดทำเป็นกรณีศึกษาในโรงเรียนนี้

การประเมินความสำเร็จของโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวและจิตวิทยา สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งสรุปจาก

1. แบบประเมินความสำเร็จของโครงการสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีทั้งหมด 30 คน โดยแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

- 1.1 ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 92.00
- 1.2 ด้านสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 88.48
- 1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ

92.80

สรุปผลรวมการประเมินความสำเร็จของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 91.29

2. แบบประเมินความสำเร็จของโครงการสำหรับคณะครูผู้สอน โดยแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

- 2.1 ด้านโครงการ คิดเป็นร้อยละ 86.67
- 2.2 ด้านเนื้อหา/กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 78.75
- 2.3 ด้านผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 90.00
- 2.4 ด้านเจตคติ คิดเป็นร้อยละ 86.67

สรุปผลรวมการประเมินความสำเร็จของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 86.67

3. การประเมินความสำเร็จของโครงการสำหรับคณะผู้บริหาร โดยแยกเป็นแต่ละด้าน ได้ดังนี้

- 3.1 ด้านเจตคติต่อโครงการ คิดเป็นร้อยละ 93.33
- 3.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้การสอน คิดเป็นร้อยละ 80.57
- 3.3 ด้านประเมินผลโครงการ คิดเป็นร้อยละ 79.18

สรุปผลรวมการประเมินความสำเร็จของโครงการโดยผู้บริหาร คิดเป็น
ร้อยละ 82.48

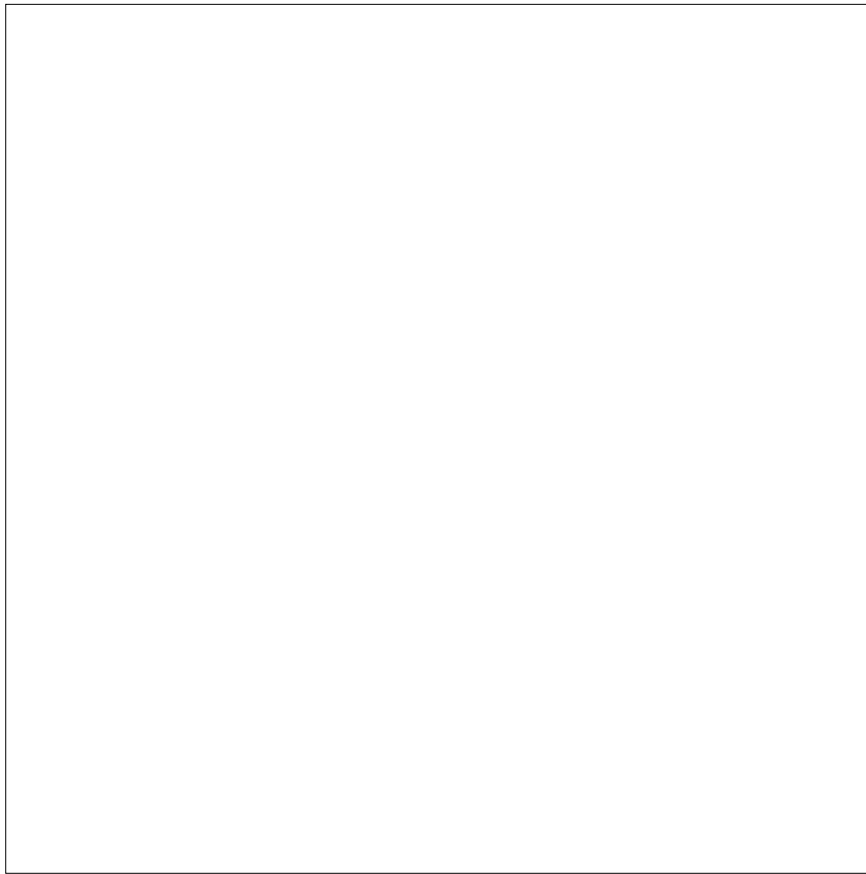
ย่อต้นฉบับ น.119, ลง
รูปภาพการประเมินผลการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์

144

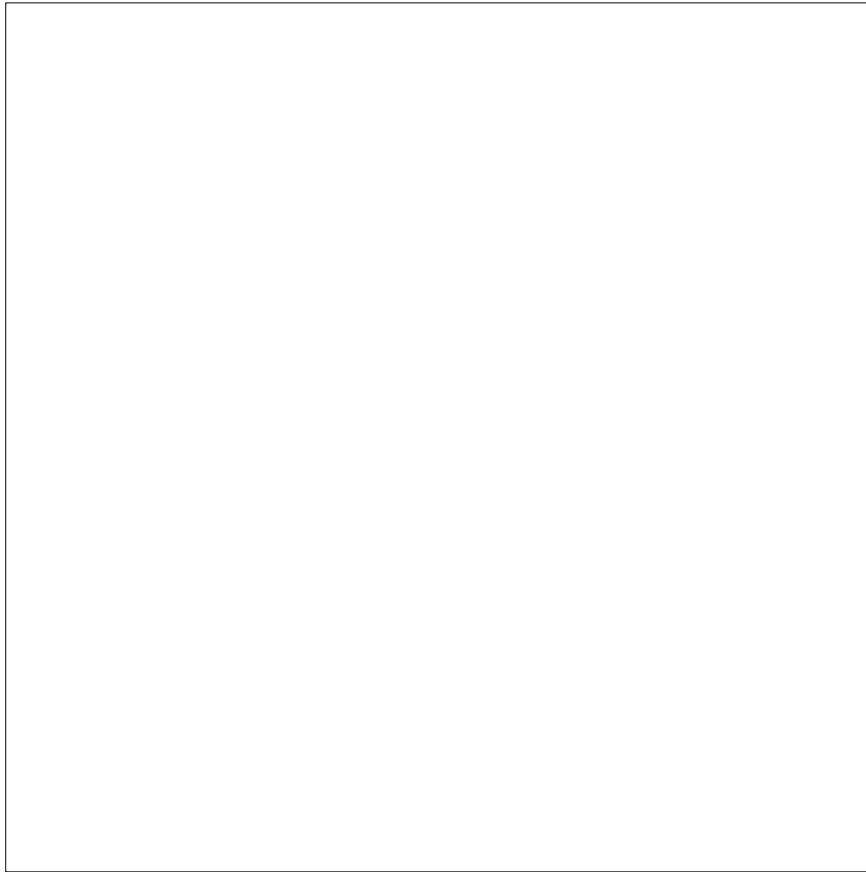
เก่ง ดี มีสุข :

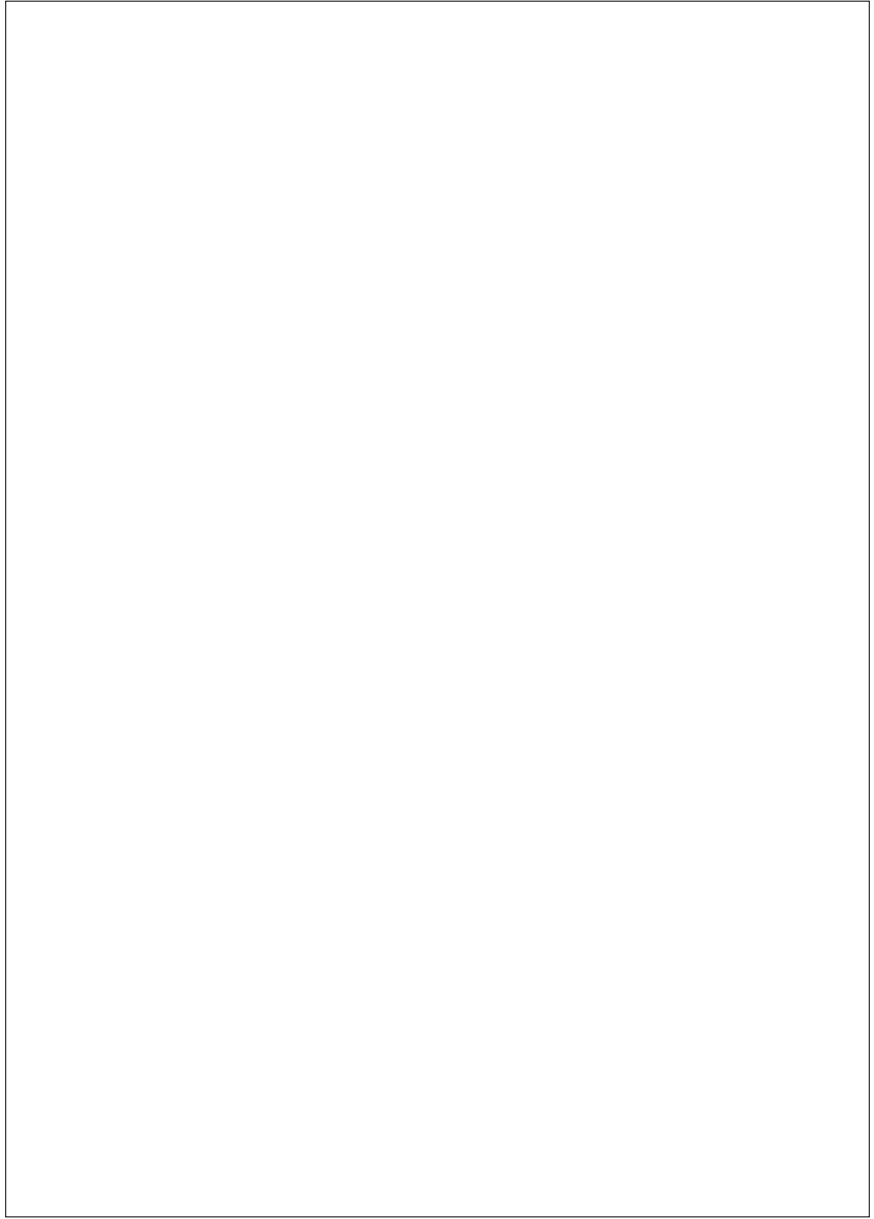
คู่มือการให้บริการต้นแบบและจิตวิทยาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

แก่ง ตี มีสุข :
คู่มือการให้บริการต้นแบบและจิตวิทยาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

145

คู่มือการให้บริการต้นแบบและจิตวิทยาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

เก่ง ดี มีสุข :

147

ใช้รูปประกอบของปกหลังลง

ใช้รูปประกอบของปกหน้าลง

ที่ปรึกษา :

ดร. รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ดร. สายสุรี จุติกุล ที่ปรึกษาคณะแห่งชาติเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ

คณะกรรมการวิจัยต้นแบบและจิตวิทยา :

ประธาน

ผศ.ดร. อุษณีย์ โปธิสุข

นักวิจัยร่วมโครงการ

นางบุหงา	เทียนทองสกุล
นางสาวสุทธิดา	แสงเจริญ
นางสาวรัศมี	โพนเมืองหล้า
นางสาวพวงรัตน์	จันทร์เอียด

ผู้รับผิดชอบโครงการ :

นางรุ่งเรือง	สุภาภรณ์	หัวหน้าโครงการฯ
นายสมชาย	บัวเล็ก	
นางกนกพร	ถนอมกลิ่น	
นางเนตรนิล	หนูชูแก้ว	

บรรณาธิการและเรียบเรียง :

นางกนกพร ถนอมกลิ่น

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป